

Dr. Marczell Mihály:

NAGYBÖJT

II/2. rész: Nagyböjt EGYES VASÁRNAPJAI

IV. VASÁRNAPJA

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

33. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	5
A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek	5
a) alcsoport: Az emberi lélek örömeiről	5
1. beszéd: Jeruzsálem örömei	5
2. beszéd: A templom-kaputárás öröme	6
3. beszéd: Kegyesen fogad az Úr.....	7
4. beszéd: Az Istenben bízók jelképei.....	8
5. beszéd: Örömeim forrása.....	8
b) alcsoport: Az Istent találók öröme	9
1. beszéd: Az Istent találók öröme.....	9
2. beszéd: Az Istennel élők örömei	10
3. beszéd: Istenhez törtetők örömei	10
4. beszéd: Az Istenben élők öröme	11
c) alcsoport: A bűnösök öröme	11
1. beszéd: Az Úr nyújtotta remény öröme.....	11
2. beszéd: A lelkiismeret figyelmeztető szavának öröme	12
3. beszéd: Az Istenhez térés örömei.....	12
4. beszéd: A tiszta lélek öröme	13
d) alcsoport: A zárándokok öröme	13
1. beszéd: Az isteni fénylátás öröme.....	13
2. beszéd: Az előrejutás öröme.....	14
3. beszéd: A „segítő társ” érzésének öröme	14
4. beszéd: Az örök kapuknál nyert boldogság öröme	14
e) alcsoport: A fejlődő élet öröme.....	15
1. beszéd: A családi szentély gazdagodásának öröme	15
2. beszéd: A gyermeknép fejlődésének öröme.....	15
3. beszéd: A szeretet gyarapodásának öröme	16
4. beszéd: A boldog otthon öröme	16
B/rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	16
1. (Introitus) beszéd: Emberélet örömeinek oka	16
2. (Introitus) beszéd: Vessük ki a szomorúságot szívünkéből.....	17
4. (Introitus) beszéd: Erejét kínálja a föld, kegyelmét kínálja az ég	17
1. (Oratio) beszéd: Tetteink – kegyeid.....	17
1. (Graduale) beszéd: Hatalmad eredője – emberek békéje.....	18
2. (Graduale) beszéd: Legyen bőség váraidban	18
1. (Tractus) beszéd: Hegyek az Úr szolgálói.....	18
2. (Tractus) beszéd: Sion népe – Isten tartozéka.....	18
1. (Offertorium) beszéd: Jóságos az Isten	19
2. (Offertorium) beszéd: Édes az Isten.....	19
3. (Offertorium) beszéd: Dicséretet zengjen az ember.....	19
1. (Secreta) beszéd: Áldozatunk – újhódásunk.....	19
1. (Communio) beszéd: A szent város értékei	20
2. (Communio) beszéd: Az ég törvényei.....	20
1. (Postcommunio) beszéd: Misztériumod titka	21
B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra épülő beszédek	21
Különálló beszédek	21
a) alcsoport: Legelsőnek két egészen különálló beszédet közlünk.....	21
1. beszéd: Az ég Ura dicsőítőinek terített asztala	21
2. beszéd: A ki gyermek étkezési imája	22
b) alcsoport: A mindennapi kenyér – Isten áldása	23
1. beszéd: A kenyér az ember eledele.....	23

2. beszéd: „Mindennapi”-nak esdjük.....	23
3. beszéd: Isten áldása mindenkinek biztosítja	24
4. beszéd: Ember többet is kíván	24
5. beszéd: Égi Kenyeret is törnek neki.....	24
c) alcsoport: A Mestert kereső ember célja.....	24
1. beszéd: Keressük a Mestert.....	24
2. beszéd: Kenyeret tör a Mester.....	24
3. beszéd: Isteni ígét hirdet nekünk a Mester	25
d) alcsoport: Kenyeret ad a föld emberének	25
1. beszéd: Éhezőket lát a Mester.....	25
2. beszéd: Kenyeret tört minden éhezőnek	25
3. beszéd: Imádsága szövege is „mindennapival” biztat	25
4. beszéd: Mikor elégedett a Mester?.....	26
e) alcsoport: A „tanító ige”	26
1. beszéd: Az ige is – lélekkenyér.....	26
2. beszéd: Ez is égből szállott alá.....	26
3. beszéd: De hogyan teljesül ez a csodahivatása?	27
4. beszéd: És mit eredményez Isten országa számára?	27
f) alcsoport: A lelket éltető „Kenyér”	28
1. beszéd: És az örök élet Kenyere?.....	28
2. beszéd: Az örök élet előfeltétele	28
3. beszéd: Mit látunk a „kenyérosztásnál”?.....	29
4. beszéd: „Vegyétek és egyétek...”	29
5. beszéd: „Íme a te Anyád”	29
g) alcsoport: Diákexhortációk.....	32
1. beszéd: A lélek felfrissülése	32
2. beszéd: Az értelmes raktározó	33
3. beszéd: A titokzatos „Kenyér” ereje	34
4. beszéd: A húsvéti szentáldozás parancsa.....	35
Beszédláncok	36
I. beszédlánc címe: Krisztus királysága	36
1. beszéd: Emberek – földi királlyá kiáltják.....	36
2. beszéd: „Az én országom nem e világból való”.....	36
3. beszéd: Szent Egyháza – föld és ég Királyává avatja.....	36
II. beszédlánc címe: Az emberi élet megtisztulása	37
III. beszédlánc címe: Krisztus tanításának alapfeltételei.....	37
1. beszéd: Atyátok az Isten.....	37
2. beszéd: Gyermekei vagytok a megváltás kegyelmével	37
3. beszéd: Hazavár – a Szent Kenyér erejével	37
4. beszéd: Otthontok az égi haza	37
IV. beszédlánc címe: Akik sohasem éheznek.....	38
1. beszéd: Az Isten tenyerén lakók.....	38
2. beszéd: Az Isten lelkéből táplálkozók	38
3. beszéd: Az Isten tenyeréből lakmározók	38
4. beszéd: Az Isten asztalánál gyülekezők.....	38
V. beszédlánc címe: Tárgyak és személyek	39
1. beszéd: A kenyerek	39
2. beszéd: A halak	39
3. beszéd: A kosarak	39
4. beszéd: A jóllakottak.....	39
VI. beszédlánc címe: A „Mester” imádkozásának módja	39
1. beszéd: Hála imát mondott	39
2. beszéd: Hasonlóképpen a halakból is adott.....	40
VII. beszédlánc címe: A „tökéletesség”-ről	40
1. beszéd: Éhezőknek kenyeret.....	40

2. beszéd: Tantum – quantum.....	40
B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek.....	40
Különálló beszédek	41
1. beszéd: A természet rendje is isteni törvény.....	41
2. beszéd: Isten törvénye a születés	41
3. beszéd: „Sina” hegyének igéi	42
Beszédláncok	42
a) alcsoport: A törvények tárgyi értelmezése.....	42
I. beszédlánc címe: Az Isten törvényei	42
1. beszéd: A törvények értelme.....	42
2. beszéd: Az ember számára hozott törvények	42
3. beszéd: Isten felé kötelező a törtetés	43
4. beszéd: Isten törvénye – a fejlődés feltétele	43
II. beszédlánc címe: A mózesi törvények.....	43
1. beszéd: A szolgaság törvénye	43
2. beszéd: A rítus törvénye	43
3. beszéd: Az üdvökonómia törvénye	44
4. beszéd: Feloldattak!	44
III. beszédlánc címe: Az Újszövetség törvényei.....	44
1. beszéd: A szeretet törvénye	44
2. beszéd: Az áldozat törvénye	44
3. beszéd: Az áldozás törvénye.....	45
4. beszéd: A szentségek törvénye	45
IV. beszédlánc címe: Az Egyház törvényei.....	45
1. beszéd: Milyenek ezek lényegükben?	45
2. beszéd: Liturgiaiak	45
3. beszéd: Személyeket érintők.....	45
4. beszéd: Felbonthatók.....	46
b)alcsoport: A törvények népe	46
I. beszédlánc címe: A törvény népe	46
1. beszéd: Sina hegye körül gyülekeznek	46
2. beszéd: Mózes visszatérésére várnak.....	46
3. beszéd: Isten parancstábláit veszi.....	46
II. beszédlánc címe: Izsák ígérének népe	47
1. beszéd: Izsák áldással ígéri Isten segítségét	47
2. beszéd: Jákob áldással telítve indul.....	47
3. beszéd: A föld minden áldásával járja útját	47
4. beszéd: Ég igazi áldásának várásával telíti életét.....	48
III. beszédlánc címe: Az ütközések népe	48
1. beszéd: A „Messiás népének” gyülekezete.....	48
2. beszéd: A „választott nép” gyülekezete.....	48
3. beszéd: A keresztények gyülekezete	48
4. beszéd: Üldöztetés a Krisztus népe sorsa	48
IV. beszédlánc: A megváltás népe	49
1. beszéd: A külső törvények szabadja.....	49
2. beszéd: A lélektörvények embere	49
3. beszéd: Az Isten-várás áhítozója.....	49
V. beszédlánc címe: A „szent hegyek”	49
VI. beszédlánc címe: A kitekintések szent magaslatai	50
I. beszédlánc címe: A szenvedélyek tüzében.....	50
II. beszédlánc címe: A szenvedélyek perzselő tüzében.....	50
III. beszédlánc címe: Lánc bilincsébe vert szenvedélyek.....	50
IV. beszédlánc címe: A hősiességre tüzelő szenvedély.....	51

Előszó

A mai vasárnapot „Laetare” vasárnapnak nevezzük. Ezt az „örömet” a liturgia úgy akarja kifejezni, hogy a lila miseruha helyett kivételesen „rózsaszínű” kazulát használ. Az oka valószínűleg az, hogy a Szent Kereszt templomához zarándoklás (Statio) boldogítóan ébreszti a megváltás gondolatát és így felfokozza a lélek örömeit. Azért méltán mondható: ez a **léleköröm vasárnapja**. – De a liturgia egyes részei is úgy válogatják a szentmise változó szövegeit (Introitus, Graduale, Tractus, Szentlecke, Evangélium stb.), hogy állandóan a léleköröm hangulatát csendítse. Azt is mondhatnók, hogy az Isten adta „**mindennapi kenyér** ünnepét” ünnepeljük. Lényegében ugyanis a **kenyér szükségességéről** és **szaporításáról** fogunk szólni; végeredményben pedig az „**örök Kenyér**” csodáját fogjuk örvendező lélekkel ünnepelni. – Mi volna tehát az ünnep jellegét érintő **A/ rész** beszédeinek alapja? Kettős területen mozoghatna a beszéd. A **földi kenyér** és az **égi Kenyér** kérdése körül. Mivel azonban ez a kérdés jórészt az Evangélium szövegére támaszkodik, azért az Evangélium szövege az első nagy részt is érinti. – Majd kissé ügyelni fogunk, hogy a határsérelmeket kikerüljük. – A földi kenyérszaporítást érintve **Isten adományai és az ember munkájának jutalmazása** jöhet elsősorban számításba. – Az **égi Kenyér** kérdését majd egészen szélesen foghatjuk. Talán nem lesz helytelen, ha itt az égi Kenyér ünnepének területén – az **ünnep jellegét** fejtegető részben – a **dogmatikai** részt: Krisztus jelenléte a kenyér színében!, az írott liturgia **Evangéliumról** szóló részében pedig Krisztus vételének kegyelmét – szentáldozás – fogjuk magyarázni. – Ilyenek, az **ünnep tárgyát** érintők lehetnének a megváltás, a Kereszt gondolatai és a Szent Kenyér kérdése (ezekről máshol is igen sok beszédvázlat található...). – De ugyancsak idekíváncsoznak a **lélek örömeiről** szóló beszédek és az **Isten dicséretéről** hangzó szavak. – Végül szerepet találhatnának **Jeruzsálem** városának, a szent helynek és népének lelki ismertetése. – **B/ részben** azután az „írott liturgia” szövegét magyarázzuk. **B/ –a/ csoportban** a „kis liturgia” **örömről** regél és diadalról beszél. **B/ – b/ csoportban** az evangéliumi szöveg a **csodás kenyérszaporításról** szól. Ebben a részben a **Szent Kenyér valósága, tápláló ereje, vételének feltételei és módja**, majd a Mester **igehirdetése** (lélektáplálás ez is!), **királyá kiáltása** stb. jöhet szóba. Végül a **B/ – c/ csoport** a Szentleckével a **két szövetség** kérdését érinti. Ez is **diadalról** és **örömről** beszél, mert a Mester a szabadság fiainak hirdet minket Szt. Pál szavain keresztül. – Témáink tehát a Szövetségek **viszonya, kapcsolata** és az **Újszövetséghez tartozandóságunk öröme** lehet. – Lássuk ezeket a részeket egymás után.

* * *

A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek

Ezek a beszédtek több alcsoportba oszthatók arra való tekintettel, hogy tárgyük más és más területen mozog.

a) alcsoport: Az emberi lélek örömeiről

Ezek a beszédvázlatok támaszkodnak a vasárnapi szentmise alaphangjára és a földi Jeruzsálemet emlékébe idéző Introitus szövegére.

1. beszéd: Jeruzsálem örömei (Az emberi lélek szentélye)

Bev.: Amikor az Egyház örömet hirdet, akkor alapjában azt akarja belezsongni az emberek lelkébe, hogy Isten közel van a földön járó embergyermekéhez... A szentmise elsőnek csendülő szava ma Jeruzsálem fiaikhoz szól és a szent várost jelképesen az **Isten házanépe fővárosává** változtatja. Mintha azt mondaná: a **földi Jeruzsálemhez** tartozik az Isten népe, és az „**égi Jeruzsálem**” pedig minden embernemzedéket hazavár. – Miképpen értelmezendő – a **mi életünket** tekintve – Jeruzsálem örömeinek ajándéka?

1. Jeruzsálem – Isten házának városa.

Mindez természetesen az Írás szavaival igazolható. Történetének eseményeit ezek az állomások

jelzik:

a) Dávid **kezdette**, Salamon **építette szentélynek** szent városa. Így szól az Írás ennek történetéről: „Te tudsz Dávid atyám szándékáról s arról, hogy ő nem építhetett házat az Úr, az ő Istene nevének a háborúk miatt, melyek köröskörül folyton szorongatták, míg az Úr a lába alá nem vetette ellenségeit. Most azonban az Úr, az én Istenem nyugalmat adott nekem köröskörül mindenfelől s nincs ellenségem s nem fenyeget baj. Éppen azért templomot szándékozom építeni az Úr, az én Istenem nevének, ahogy az Úr az atyámnak, Dávidnak szólott, mondván: Fiad, kit helyedbe királyi székedre ültetek, az építsen házat nevemnek” (3Kir. 5,3-5). Az a hely volt, ahol az **egyetlen oltár** emelkedett az ég felé, ahonnét egyes-egyedül szállt egek felé az emberek Istent tisztelő áldozata. Ezért mondja a számaritánus-nő is: „Atyáink ezen a helyen imádták az Istent, ti pedig azt mondjátok, hogy Jeruzsálem az a hely, ahol imádni kell őt” (Jn 4,20). Ez a szent tény is azt jelezte: **Egy az Isten és egy a hely**, ahol Isten tiszteletére emeli lelkét az egek urához a zsidó nép. De ne felejtsetd: ez a dicsőséges ház – földi hely, ahonnét egekbe száll a lélek!

b) Ezután azonban mást is tudunk az Írásból. Ez pedig az, hogy az **ember lelke is templom**, mégpedig a **Szentlélek otthona**. Olvasd az apostol szavát: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). – Itt az Újszövetségben is **egyetlenegy hely** a Szentlélek háza, de ez az egyetlen hely – **minden ember egyéni szentélye**. Az **én** lelkem tehát az a szent hely, amely az Ószövetség szövege szerint az Isten templomában való jelenléte miatt (frigyszekrény) – **szentté** tette a „választott nép” városát. Erre céloz a Mester, amikor a samariai asszonynak azt mondja: „Hidd el nekem, asszony, eljön az óra, mikor sem ezen a hegyen, sem Jézusban nem fogják imádni az Atyát” (Jn 4,21). „De eljön az óra, sőt már itt is van, amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát. Az Atya ilyen imádkókat kíván. Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,23-24). – Mennyivel nagyobb öröme kell hangolódnia az Újszövetség népének, mivel reá az az igazság áll, hogy az **emberiség minden egyes tagja** Isten lelkének, a **Szentléleknek szent otthona**. Ez az öröm így csendülhet énekké: boldogok boldoga vagyok, mert **Isten házává** és így **szentté** varázsolódott az én lelkem szentélye. Azt is mondhatnám: a földön „Isten háza” vagyok, az égben örökre az Atyában lakozó „Isten fia” leszek.

2. De folytatólagosan értelmezve a szent város örök ajándékát, ezt hirdetjük: **Jeruzsálem – a Mesiás várományosa**.

a) Jeruzsálem ószövetségi boldogságát az a hit is biztosítja, hogy a **jövendő Messiást várhatja**. Erről zengi szent dalát a próféták serege: „Az Úrtól jó a segítség, legyen áldásod népeden!” (Zsolt. 3,9). – Sőt! Amikor Jeruzsálem elfordul az Istentől, akkor is mindig Jeruzsálem városát siratja Jeremiás, mert a város büntetése a zsidó nép büntetése is! Így panaszkodik a próféta: „Atyáink vétkeztek, és nincsenek többé, és mi viseljük gonoszságaikat!” (Jer. 5,7). – A történelem sora azt mutatja, hogy Jézus Krisztus Jeruzsálem öröme és Jeruzsálem népének áldozati Bíránya lett.

b) De mennyivel boldogabb lehet **Krisztus Jeruzsálemének** újszövetségi embere, aki már a **megérkezett Messiást hordozhatja!** – Az apostol szerint az égből várta és onnét kapta: „A mi hazánk azonban a mennyben van. Onnan várjuk az Üdvözítőt is az Úr Jézus Krisztust. Ő azzal az erővel, amellyel mindent hatalma alá vethet, átalakítja gyarló testünket és hasonlóvá teszi megdicsőült testéhez” (Fil. 3,20-21). A megváltás szent ténye tehát azt hirdeti, hogy **én**, a megváltott ember, az isteni Üdvözítőnek hordozója vagyok örökké. Igaz ez a mondás: „Christophoros” minden egyes ember! Mégpedig azért, mert mindenkivel együtt a Mester maga erősíti mondván: „Nem hagylak árván titeket” (Jn 14,18). Ennek pedig **títkos** módjai vannak. A **jelenlét** ugyanis nem csupán fizikailag és helyrajzilag értelmezendő. Ő **velünk** van ígérete szerint: „Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20)... De **bennünk** él áldásos szavainak értelmében is: „Ti barátaim vagytok, ha megteszitek, amit parancsolok nektek” (Jn 15,14)... Sőt, az életteljesség világában mi **Atyánkban élünk** mindörökké. Ezt ígéri a Megváltó: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

Bef.: Mindezek alapján állapítsuk meg, hogy mindez öröme, dalra hangoló igazság. Mégpedig azért, mert az Isten lelkünkben lakozásának ténye a legnagyobb boldogsággal tölthet el bennünket. Ha Jeruzsálem szent értékét dicsóítjuk és magasztaljuk, akkor boldogító tudatunk: Jeruzsálem **csak** az Isten szentélyének **városa** volt, mi pedig **mindnyájan** Isten jelenlétének szent **szentélyei** vagyunk.

2. beszéd: A templom-kaputárás öröme
(Erkölcsei beszéd: A lélek örömeinek háza)

Bev.: Merre járjon az ember, hogy „Laetare”-t énekeljen a lelke? – Vajon kielégítő örömet kínál-e a földi élet? Vajon kielégül-e a lélek a tudás, a művészet és az érzés diktálta sok örömhullám befogadásakor? A felelet mindig az: még többet keres és akar az ember. – De ha a földi élet nem adja az emberi élet boldogságát, akkor hol kapjuk és honnét vesszük életörömeinket?

1. Az Úr templomának kapuinál zörgetünk.

Életünk útján állandóan kereső és gyújtó az ember. Kopogtatása – ezer és ezer kapun hangzik.

a) Kopogtatunk – a földi örömök országának kapuin. Lehet ez – eledelt osztó asztal... Lehet ez – italt kínáló serlegek együttese... Lehet ez – Venus barlangja... Lehet ez – a tudás kincsestára... És így tovább... – Mindig várunk, vesszünk, gazdagodunk, de... de igen gyakran **túlzottan** merítünk.

b) De az igazi kopogtatás a templomok kapuján történik. Ide siet az ember, hogy **magasabb rendű örömeiket** találjon. Szinte kicsordul belőle a gondolat: ha nem elég kincsszóró a földanya, talán bőségesebb lesz az Istenatyja. Méltán mondjuk: „Meghallgattál igazságom Istene, valahányszor segítségül hívtalak, tágasságra változtattad szorongatásomat; könyörülj hát rajtam és hallgasd meg imámat” (Zsolt. 4,2). Házába megyünk, hogy az Ő asztaláról étkezzünk.

2. Vigaszt talál az emberi lélek sok gyötrelme.

Ennek a háznak szintén tágra nyílnak kapui. **Kettős szárnyra** tárul, hogy így vonuljon be rajta a kopogtató zarándok. Mit kap itt?

a) Először lerakhatja életterheit. – Így tehát a **pihenés háza**. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüdítlek titeket” (Mt 11,28). Bűnök terhe nyomott, és Atyám lelke mindent eltemetett...

b) Majd felszívhatja Isten kegyelmét. Így: a **felerősödés otthona**. Gyenge volt az ember, és erőt nyert a lehanyagló ember. – A közeléről most is igaz: „Az egész tömeg érinteni akarta őt, mert erő áradt ki belőle, és mindenkit meggyógyított” (Lk 6,19). Isten kegyelme – erő.

c) Végül az Úr asztalánál vendégeskedünk. Így: a **családi asztal szentélye**. – Éhezőket eledellel várja, szomjúhozónak Szent Vérének kínálja. „Ne fáradozzatok veszendő eledelért, hanem azért, amely az örök életre megmarad, amelyet az Emberfia ad majd nektek: mellette tanúskodik az Atyaisten” (Jn 6,27). – Nem egyszerűen **királyi** a lakoma, hanem Isten kegyéből **isteni** táplálkozás. – Mindennél nagyobb érték, mert Isten a **házigazda**, és **az Úr Szent Teste és Vére az ember tápláléka**. „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,55).

Bef.: Íme, Isten házának kaputárása! – Nemcsak befogadója az életvihar zarándokának, hanem erősítője és táplálója az Isten égieket igénylő emberének. Tárt az Úr házának kapuja, forduljon be és örömet talál ott a föld zarándoka.

3. beszéd: Kegyesen fogad az Úr

(Dogmatikus beszéd: Az Isten jósága)

Bev.: Hová fordul örömmel az ember? Oda, ahol **kitárt karok** fogadják és ahol **élettarisznyáját bőséggel gazdagítják**. – Hogyan áll ez a templomban lakozó égi Atyára?

1. Kegyes az adományban.

Isten fogalmában kettős tartalom rejtőzködik:

a) Végtelen – mindenben. Ez az első meghatározás – **erőt** és **tudást** jelent. Istenben nincs határ és végesség. – Élő Szellem, aki minden erő, jóság, szentség örök birtoklója.

b) És Szeretet – teljes valóságában. Azért mondja az Írás: „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). – Ez a második – birtoklást és szórást hirdet. A bölcelet szerint a „szeretet önmagának kiárasztása.” Az Egyház állandó tanítása azt hirdeti: „Megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket, és hittünk benne. Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten öbenné” (1Jn. 4,16). Mintha azt mondaná: önmaga Szeretet, és így belőle árad a szeretet. – És a mi emberi életünket tekintve? **Belekapcsolódás** az isteni, tevékeny, szeretetet ömlesztő áramkörbe és érvényre juttatása annak a szeretetnek, amely a Teremtő útján adatott mindnyájunknak. „Benne választott ki a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte” (Ef. 1,4). – Magunk, felebarátunk és Isten szeretetére kell gondolnunk! – Sőt olyan bőséges belekapcsolódás, hogy az isteni természet adományozásával adja alapját Isten és ember szeretetünknek. – Igaz, hogy ezt azután tökéletesíti a természetfeletti szeretet isteni erényajándéka; sőt az is igaz, hogy ezt felfokozza – az örök életben való egyedüli érték volta. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legna-

gyobb a szeretet. Törekedjete a szeretetre!” (1Kor. 13,13). – És mi ennek a **tárgyi és dinamikai** jelentkezése?

2. Békét sugárzó – a szeretetben.

Ismétlem a szót: békét sugárzó. Olyan békét, amely a belső és külső küzdelmek diadalmas harmóniáját adja. – Mi tehát a jóságos Isten kegyadományozásának bennünk jelentkező értéke?

a) Belső harmóniához segít. – Így az Isten kegye: **belső egybecsendülést teremt**. „A lélek gyömlöcei viszont: szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, (szerénység), önmegtartóztatás, (tisztaság)” (Gal, 5,22). – Ez nem a küzdelem elmellözése, hanem a fölényes győzelem biztosítása. – Szól a csábító rossz, és győz a diadalmas jó.

b) A fejlődés ütemében segít. – Így az Isten kegye: **előretörésre bátorít**. Utunk állandó emelkedés és fokozatos Istenhez idomulás. „...tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, – és nyugalmat találtok lelketeknek” (Mt 11,29). Ez az ember valóságos életútja; ezen segít az isteni békés harmónia.

c) De még tovább is haladhatok. Belső békét teremt egész élettörtetésemben, és **mások** életére ugyanezt a békés életlehetőséget sugározom. „Boldogok a békességesek: ők Isten fiai” (Mt 5,9). – Ez a **szociális békeszerzés** isteni módszere. – Íme: a jóságos szeretet – a szeretetteljes élet örömeire segít és a szeretetteljes élet örömeit szórátja szerteszt.

Bef.: Jóságos az Isten – kegyeiben, és boldogító az Isten kegyelemadása – az emberek életében.

4. beszéd: Az Istenben bízók jelképei

(Szimbolikus beszéd: Kikhez hasonlíthatók az Isten emberei?)

Bev.: Az Ószövetség beszédmódja **tárgyi értékekhez** hasonlítja Istent és embert egyaránt. – Most azt a kérdést vessük fel: milyen szent hasonlattal jellemezhetnők az Isten szent embereit?

1. Ők az élet „Sion-hegyei”.

Az Isten tiszteletnek szent magaslatai a hegyek. Azért, mert Isten felé törő **magaslatok**, és **innen száll** Istenhez az áldozatok füstfelhője.

a) Az Isten emberei is – **Isten „élő hegyei”!** **Lelkük** – Istenhez törő. Ez – a magasságra mutató és indulás. **Életük** – Istent érő. Ez az – örök világba emelkedés (Pl. „földi ormok” felhőkoszorúba rejtőzködnek, „égi ormok” – ember! – Isten fényében tündökölnék).

b) Az Isten emberei – az Isten áldozati oltárai. **Lelkük** – az egek felé emelkedő áldozat. Ez maga – az igazi áldozat!

2. **Ők az élet „Tábor-hegyei”.** Isten hegyei igen sokfélék. **Sion hegye** – törvényt adó. A **boldogságok hegye** – életirányt adó. A **Tábor-hegy** – az Úr színváltozásának hegye. A **Golgota hegy** – az örök Áldozat magaslat.

a) A szent ember lelke előtt – színében változik az Úr. Ilyen módon: olyan léssen **belső természetben**, hogy látja és éli **Krisztust** – valóságban. **Átváltozik** Ő Maga, és **istenivé változik előtte** az „ember fia”... Ezért áll reájuk: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

b) – A szent ember lelke előtt – Isten jelentkezik minden teremtményben. Ez az átváltozás pedig olyan, hogy mindenben Isten művét, szeretetét és személyét látja az ember. Élet benne a Zsoltáros szava: „Uram, mily nagyok a te műveid! Bölcsességgel teremtetted valamennyit, és betöltötték a földet alkotásaid... Énekelek az Úrnak, amíg élek, zengedezem Istenemnek, amíg leszek” (Zsolt. 103,24 és 33).

Bef.: „Isten hegyei” az emberek. De csak azok, akiknek lélekorma – az egekben lakozik... Itt tiszta a légkör, szűzi tiszta a hó...

5. beszéd: Örömeim forrása

(Erkölcsi beszéd: Honnét az élet öröme?)

Bev.: Lelkünk minden vágya abban foglalható össze: keresve keressük, hogy örömeink töltsék be a lelkünket. – De világosan helyeződik-e el számunkra az Isten adta örömeink paradicsoma?... Most már **nem**. – Kérdés marad: mutatja-e az igazi örömeink helyét az Isten?

1. Szólt – hívogatván – az Úr.

A Teremtő az egész mindenséget örömeinket forrászó jóságokkal telítette. De megmutatta-e szá-

munkra ezek lelőhelyét? – Ha kissé körülnéz az ember, akkor reábukkan, hogy égi Atyánk útjelzőket helyezett az örömök útágazásaihoz.

a) Boldogító örömök laknak – az **anyagi világban**. Ez az első megállapítás. Az ember elemi érzései felfigyelnek az anyagi világ javaira, és szinte ösztönös közvetlenséggel tör feljűk az ember. – Jellegzetes nevűk: **ösztönember életterülete** (hedonizmus).

b) Boldogító örömök laknak – a **szellemi világban**. Ez a második megállapítás. Ez is Isten jelezte öröm telep, de csak hivatottabb emberek örömterülete. – Jellegzetes nevűk: a **lelki emberek örömtelege**. „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3). (Értelmi ember öröme).

c) Vég nélküli örömök lakoznak – a **természetfeletti élet világában**. Életjelszó: harmóniát teremts az örömökben, és Isten utasítása döntsön a fegyelmezetség használatában. – Jellegzetes nevűk: a **természetfeletti ember erőforrásai** (isteni ember öröme).

2. Szól, követésre indít – a lélek.

Aki felfigyel az Úrra, az boldogan meríthet **minden egyes** forrásból.

a) Táplálja őt – a földi örömforrás: kenyér, ital, liget, munkasiker. „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

b) Táplálja őt – a szellemi forrás. Tudás, művészet, szociális kultúra. – Szociális élet. „Nem csak kenyérrel él az ember, hanem igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4).

c) De mindenekfelett táplálja őt – az isteni ige és isteni Kenyér. „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,55-56).

Bef.: Mit tegyen tehát az ember? Hallgassa az örömforrásokra utaló Istenatya szavát és merítsen az életet szolgálva üdítő vizek csordulásából.

* *

b) alcsoport: Az Istent találók öröme

1. beszéd: Az Istent találók öröme

(Erkölcsei beszéd: Az Istent találók élete)

Bev.: Az Istent keresi és feltalálva boldogan imádja az élet zarándoka. Keresi az értelmét és keresi a boldogságot igénylő akarata. – Kérdés: miben jelenik meg a megtaláló öröme?

1. Boldogok – a Vele találkozók.

Ez az értelem öröme. Az értelem ugyanis keresi Istent. De különösen keresi az életigazságok feltalálása miatt.

a) Reáismernek – szavaiban. „...úgy tanított, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók (és farizeusok)” (Mt 7,29).

b) Reáismernek – adakozó lelkében. „Én kaptam minden hatalmat mennyben és földön” (Mt 28,18). Ez azután arra utaló, hogy a tettek alapján lehet feltalálni.

c) Reáismernek – lelkük szentélyében. „Hiszen ti az élő Isten temploma vagytok, amint Isten mondja: „Közöttük lakom és közöttük járok, Istenük leszek, ők meg az én népem” (2Kor. 6,16). Ez pedig azért boldogító, mert közvetlen közelben érezhetjük az Urat.

2. Boldogok a – Vele élők.

Ez pedig az **akarat öröme**. – És hogyan megy ez végbe?

a) Boldog a várakozó, ha reátalál az Üdvözítőre. „Mindjárt otthagyták atyjukat a bárkával és nyomába szegődtek” (Mt 4,22).

b) Boldog a bűnös, ha reátalál a Bűnbocsátóra. „Jézus akkor fölegyenesedett: „Asszony, szólj hozzá, hol vannak a vádlóid? Senki sem ítélte el téged?” „Senki, Uram!” – felelte az. Mire Jézus így szólt: „Én sem ítéllek el. Menj, de többé ne vétkezzél!” (Jn 8,10-11).

c) Boldog a tiszta lélek, ha újjászületett a Megváltó kegyelmében. „Jézus erre megjegyezte: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,13-14).

d) Boldog az „isteni természet” hordozója, ha igaz róla ez az Írás: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

e) Végül boldog a célbajutó, akiről így ír az apostol Krisztust idézvén: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Íme, ilyen boldogságnak várományosa – a Krisztus népe: az „Isten fia”. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

2. beszéd: Az Istennel élők örömei

(Misztikus beszéd: Az Istennel való együttélés)

Bev.: Az élet zarándokainak útját ez a vonal jelzi: Istentől indult (teremtés), Istennel jár (megváltott élet) és Istenhez tér (örök üdvösség). – De hogyan és miben érzi boldogságát, ha valóság benne az apostol szava: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

1. Biztosak a segítő kéz erejében.

Az életúton járva az Isten segítségének birtoklása az erők és a boldogság forrása.

a) Kenyeret is kapnak – a földiek segítségére. Ez az anyagi élet segítése. „Majd mondá az Isten: Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fájának megfelelő magva, hogy eledetekre legyen” (1Móz. 1,29).

b) Kenyeret kapnak – a lelkiek emelésére. Ez a szellemi élet segítése. „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret. Az az Isten kenyere, amely leszállt a mennyből és életet ad a világnak” (Jn 6,32-33).

2. Boldogok az Isten közelségének szeretetáramlásában.

Az Isten közelségének tudata –a szeretetáramlás csodájában valósul.

a) Személyes együttélésben élnek az Istennel. „Én pedig kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek: az igazság Lelkét, aki mindörökké veletek marad. A világ nem kaphatja meg őt, mert nem látja és nem ismeri; de ti ismeritek, mert bennetek marad” (Jn 14,16-17).

b) Személyes erőátvitelt nyernek az Isten erejéből. „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

c) Isteni természetet kapnak az Atya jóságából. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

Bef.: Az Istenhez tartozás és Vele élés az élet legnagyobb öröme. Ezt fejezi ki az apostol mondván: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk” (Róm. 8,16).

3. beszéd: Istenhez törtető örömei

(Erkölcsei beszéd: A törtető öröme)

Bev.: Az Isten felé áhítozók egész szomjúsággal áhítozzák az Istent. Mi megy végbe lelkünkben, amikor az Istent áhítozzák kereső életükben? A meginduló lélekmunka így részletezhető:

1. Az örök Forráshoz közelednek.

Majd a céltudat is boldogító. „Nálad van az élet forrása, és világosságod által látunk világosságot” (Zsolt. 35,10). De az elérhetőség erőfeszítésre hangoló. Így tehát:

a) Minden mozzanat egy-egy előrejutás. Ez pedig öröm és új erőfeszítésre hangol.

b) Új erővel örömmel tovább haladnak. A közeledés valóban erőfelvétel. – Gondolj a nehezen, be-tegen **hazafelé** törtető szegény testvérré.

2. Minden pillanatban az örök Forrásból meríthetnek.

A törtető lélek célbafutása végül is az isteni erőből való töltekezés lesz.

a) A gyenge vagy gyengülő az Istentől merít. Szomorú lenne, ha rajtunk igazolódna a próféta szava: „Mert két gonoszságot művelt az én népem: elhagytak engem, az élő víz forrását, és vízvermeket ástak maguknak, megrepedt vízvermeket, melyek nem tarthatják meg a vizet!” (Jer. 2,13). De igaz lesz ez az ígért: „És azon a napon: a hegyek édes musttól csepegnek, s a halmokon tej folyik, és Júda minden patakjában víz ömlik; és forrás fakad az Úr házából, és megöntözi a Tövisek völgyét” (Jóel 3,18).

b) Az erőre kapott pedig az Istennel élhet. „A bölcsesség forrása Isten ígéje a magasságban, útjai öröktől fogva való parancsok” (Sir. 1,5).

Bef.: Ha biztos a cél, és Isten találás az eredmény, akkor daloló lélekkel járja az ember az **élet útját**.

4. beszéd: Az Istenben élők öröme

(Dogmatikus beszéd: Az Istennel való találkozás)

Bev.: Csak a gyarló ember kérdezheti: milyen a mi viszonyunk Istennel? Az evangélista így felel: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). – De milyen örömeket élvez az az ember, aki **öntudatára** ébred ennek az igazságnak?

1. Az Isten fiának boldog tudatát élvezzi.

a) A föld embere ugyanis az Írás szerint – Isten fia. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társ-örökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,16-17).

b) De „Isten fia” – a föld boldogja. Boldog a földi szenvedésben is, mert övé a jövő élet boldogsága. „Az a véleményem, hogy a jelen szenvedések nem mérhetők az eljövendő dicsőséghez, mely nyilvánvalóvá lesz rajtunk” (Róm. 8,18).

2. Az Isten személyes látásának örömeit várja. Ez a boldogság már itt a földön – a **személyes** kapcsolat alapján jelentkezik.

a) Benne élünk a Mesterben. „Hiszen mindaz, aki buzgón akar élni Krisztus Jézusban, üldözést szenved” (2Tim. 3,12).

b) Velünk egyesül misztikusan a Mester. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

c) Velünk érintkezik titokzatosan a Mester.

3. És az örök életben ezt a boldogságot végnélkülien élvezzi.

A Mester ígérete azt jelzi:

a) Örök lesz a boldogságunk. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

b) Az apostol pedig ezt hirdeti: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: Íme! Így élnek és ilyen boldogságot élveznek az Úrban élők.

* *

c) *alcsoport: A bűnösök öröme*

Itt már részletezzük az emberek örömeit...

1. beszéd: Az Úr nyújtotta remény öröme

Bev.: Ha életértékét lemérné, akkor igen leverő boldogtalanság születnék meg a bűnös lelkében... **Senkivé** silányul – az **Isten fia**... De kínál-e örömet ezeknek is az égi Atya?

1. Kínálja a megtérés lehetőségének reményét.

a) A remény – öröm. „A hit reményeink szilárd alapja...” (Zsid. 11,1).

b) Az Istenhez jutás reménye boldogság. Próféták állandóan ezt hirdetik. „És megkötöm szövetségemet veled, és megtudod, hogy én vagyok az Úr” (Ez. 16,62). A Mester is ezzel a reménnyel biztat. Maga a halála is megváltó. „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódotokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. Kínálja a megtérés valóságos kegyelmét.

a) Boldogság a múlt temetése. „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19).

b) Nagyobb boldogság – a „feltámadás” ténye. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert” (Jn 20,23).

c) Boldogságok boldogsága – az isteni élet léleköröme. „Ha tehát meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy (Krisztussal) együtt élni is fogunk. Hiszen tudjuk, hogy a halottaiból föltámadt Krisztus többé nem hal meg, a halál többé nem uralkodik rajta” (Róm. 6,8-9).

Bef.: Hogyne volna öröm ez a remény: az **élet senkijéből** – Isten fiává nemesedhet az ember!

2. beszéd: A lelkiismeret figyelmeztető szavának öröme

(Erkölcsei beszéd: Szól a lelkiismeret)

Bev.: Amikor a lelkiismeret megszólal, akkor – még elítélő hangja ellenére is – **boldogan** gondolhat arra az ember: nem hagyott el, hanem titkos szóval hív az Isten. – Miben állhat a léleknek ez a boldogsága?

1. A lelkiismeretben szóló isteni hang magában véve öröme hangoló.

a) Itt az Isten. „Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye” (Róm. 2,14). Ez általános hang.

b) Hozzám ereszkedett a hívogató Isten. Ez személyes öröm, mert **engem** hív az Úr! Csak mi legyen a felelet? „Ti is álljatok készen, mert az Emberfia abban az órában jön, amikor nem is gondoljátok” (Lk 12,40).

2. De a Magához vonzani akaró Szeretet – szeretetre indító.

Az eredetet így jelzi az Írás: „Isten mindent megelőző bölcsességét ki tudná megvizsgálni? Mindennél előbb teremtette a bölcsességet, s a bölcs értelem öröktől fogva vagyon” (Sir. 1,3-4).

a) Az isteni Szeretet hív és melengtet. Itt tehát bocsánatot várhat a bűnös. „Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit saját szemünkkel láttunk, amit szemléltünk és kezünk tapintott: az élet Igéjét hirdetjük nektek. Az élet megjelent. Mi láttuk, tanúságot teszünk róla és hirdetjük nektek az örök életet, mely az Atyánál volt és megjelent nekünk” (1Jn. 1,1-2).

b) Az emberi lélek hálából szeretetre gyullad. Így azután hálás szeretetet tanúsíthat az **isteni természetben részes** életzarándok. „Megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket, és hittünk benne. Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten őbenne” (1Jn. 4,16).

Bef.: A lelkiismeret szavának csengése **végül is** az emberi élet boldogságának előfutama.

3. beszéd: Az Istenhez térés örömei

(Erkölcsei beszéd: A megtérők öröme)

Bev.: A bűnös útjának végpontja: vagy a pusztulás vagy a Kereszt. – Milyen örömeket ad a Kereszthez borulás lélektörtsége?

1. Az égi Atya – bocsánatának örömét.

a) Ismét tiszta a lelkem. Gondoljunk magunk örömeire. Első gyónásunk... Későbbi gyónásaink... „Szívem bensőmben felhevült, s midőn elmélkedtem, lángra gyulladt lelkem” (Zsolt. 38,4).

b) Felelősségtől ment az életem. A Kereszt csorduló Vére – a lélektisztulás és felelősség törlés eszköze. „Mert kifogyhatatlan kincs az az embernek; akik vele éltek, megszerezték Isten barátságát, mert a fegyelem adományai ajánlották őket” (Bölcs. 7,14).

2. Az Isten fiaihoz csatlakozás égi boldogságát.

Belekapcsolódunk az Isten közösségébe és a „fiúság” kegyelmében részesülünk.

a) És kiterjed – a földi boldogságra (Isten fiaival való életközösség!). „Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai” (Róm. 8,14). Ez már a földön is boldogító tudat.

b) Ez kiteljesül – az örök élet szent világában (a szentek egyessége!). Ott pedig életünk teljes örömet adó boldogság.

Bef.: És ezt az utat ki járja meg? Minden ember járhatja, de a nagy és megtérő bűnös boldogságok boldogságával járja. A Kereszthez menők reménykedve zarándokolnak, és a Kereszt tövéből felkelők – a tiszta élet boldogságát élvezik.

*

a) Ez a szentbeszéd felépíthető Wagner Tannhäuser zarándokdala ütemére. Bánatosan mennek – Róma felé, de diadallal és boldogan térnek haza a bocsánat tudatában.

b) Ugyancsak felépíthető Gárdonyi „fehér lovagok” alakjára, akiknek bűnös társuk **csak** akkor tisztította meg „beszennyezett fehér köntösét”, amikor a **bánat könnyei** hullottak a bűnös szeméből a foltos ruhára.

*

4. beszéd: A tiszta lélek öröme

(Erkölcsei beszéd: Az Isten fiainak öröme)

Bev.: Az apostol szerint a tiszta életre hív a Mester, hogy ebben boldog lehessen a lélek. „...a titeket meghívó Szenthez méltóan magatok is váljatok szentté egész életmódotokban” (1Pét. 1,15). – De miben áll ez?

1. Boldog a jelene.

A tiszta élet szentségét ajánlja az apostol: „Szentek legyetek, mert én szent vagyok” (1Pét. 1,16). Azért, hogy boldog legyen az ember. És ez a boldogság miben áll?

a) Isten háza a lelke. Benne lakik az Úr. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). Rajta az Úr tekintete. „Az Úr szemei az igazakon” (1Pét. 3,12).

b) Jézus a lélek örök Vendége.

c) Jézus a szent élet boldogítója. Szt. Pál így köszönti a korinthusiakat: „...Isten korinthusi egyháznak, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, a meghívott szenteknek, mindazokkal együtt, akik ott vagy itt vagy bárhol segítségül hívják a mi Urunk Jézus Krisztus nevét” (1Kor. 1,2). – Igaz az Írás szava: „Be szép a tiszta nemzedék dicsőségében, mert halhatatlan az emlékezete, mivel ismeretes Isten és ember előtt” (Bölcs. 4,1).

2. Boldogító a jövő reménye.

Az igazaké az Isten és övéké az élet boldogsága. – Honnan tudod?

a) Ígéretet tett neki a Mester. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Isten ígérete pedig – a valóságok valósága.

b) Boldogítja tehát az ígérő Mester. Földön. Ezekről ez az igazi ítélet: „Mint Isten szent és kedves választottai, öltetek magatokra szívbeli irgalmat, jóságot, alázatosságot, szelídséget és türelmet” (Kol. 3,12). Örök életben. „Hamarosan eljövök és magammal hozom a jutalmat, hogy megfizessek kinek-kinek cselekedete szerint... Boldog, aki megmossa ruháját (a Bárány vérében)! Joga lesz az élet fájához, és a kapukon át bemegy a városba” (Jel. 22,12 és 14).

Bef.: És kik ezek? Az Úr igazai, akik a tiszta élet gyönyörűségében élik az igazak és szentek életét.

* *

d) *alcsoport: A zarándokok öröme*

1. beszéd: Az isteni fénylátás öröme

(Erkölcsei beszéd: A célt keresők)

Bev.: Az „öntudatos ember” fő kérdése: mit is keresek itt a földön?... Mintha Goethe szava csengetne az ajkán: több világosságot! – De ki tudja ezt megadni az embernek?

1. Mestere – a világ világossága.

Az anyagi világ néma; legfeljebb mutató a Végtelen felé. De beszél az evangéliumi Mester. Mit mond?

a) Magárólmondta: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). Így tehát: fényt kerestél, Őt kapod.

b) Számomra igéjével biztosította. Sőt ez a fény nem egyszer fellobbanó és azután elalvó, Igéje állandó fény. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt. 118,105).

2. Az ember pedig a fényben járás zarándoka.

Aki fényt kap, az maga is fényt szór (Pl.: hold és nap). – Ezért mondja a Mester: „Ti vagytok a világ világossága. A hegyre épült város el nem rejthető” (Mt 5,14).

a) A derengő hajnal – az öröm ébredése. Erre az isteni hangra támad ez az öröm hajnal.

b) A záporozott fényözön a boldogság bírása. De az állandó fényvétel és lélegzsgazdagodás a föld zarándokának örök boldogsága. Ezért zengi ajkunk: „Mindezeknek szeme benned bíz, Uram, és te idejében megadod ételüket. Megnyitod kezedet, és betöltesz minden élőt áldással” (Zsolt. 144,15-16).

Bef.: **Látunk** és így **tudjuk**, hogy **hová** jutunk! „Ezért könyörögtem, és értelem adatott nekem,

imádkoztam és eljött hozzám a bölcsesség lelke” (Bölcs. 7,7).

2. beszéd: Az előrejutás öröme

(Erkölcsei beszéd: Az erőfeszítés öröme)

Bev.: Az Istent kereső ember sok küzdelmet vív. Szelleme keres, de ingó bizonytalansága kíséri, a lélek emelkedni akar, de a test földre húzza. Az egyik a „tudomány”, a másik az „élet” nehézségeit állítja elénk. – De hogyan érezzük mégis az előrejutás örömét?

1. Kétkedünk, míg messze sejtjük az életcél.

Az életcél a kérdés. Föld, vagy ég?...

a) Oda jutunk-e?... Ez a kétség... Tehát a **látott cél** sem biztos az elérést tekintve. De bízzál! „Kiképzettek és megtanítottak az útra, melyen járnod kell; rajtad tartom szememet” (Zsolt. 31,8).

b) Közeledünk!... Ez az életöröm. „Közeledjétek Istenhez, s ő is közeledni fog hozzátok” (Jak. 4,7). De ha **haladást** mutat a lelkünk, akkor boldogok vagyunk.

2. Örvendünk, ha fokozatosan megközelítjük az életcél.

Az Isten országa földön, lélekben és örök életben érhető el. Mikor boldog az ember?

a) Ha az életcél kontúrjai fényesednek... A földön (tudás!). A lélekben (belső lelkeség!). A túlvilágon (Isten országa!).

b) Lelkünk öröme erősödik. Ez már eredmény. Boldog lesz az Isten országára találó. Olyan, mint a példabeszéd asszonya, aki így kiált az „elveszett gira” megtalálásakor: „örüljétek velem, megtaláltam elveszett drahmámat” (Lk 15,9).

Bef.: Bátran lépni a keresés és haladás útjára! Az életörömök felfakadnak az első lépések nyomán...

3. beszéd: A „segítő társ” érzésének öröme

(Erkölcsei beszéd: Velem a Mester)

Bev.: Könnyű-e az egyedüllét és egymagában való zarándoklás? Csak akkor bátor és boldog az ember, ha társas közösségben halad az élet útján. – De van-e igazi „társunk” a mi utunkon?

1. Boldogok lehetünk, mert útitársunk a Mester.

Van útitárs, és így nem elhagyatott az ember.

a) Mesterünk ígérte. „Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20).

b) Mesterünk élő Egyházunkban is kísérőnk marad. Egymás szeretetében maradunk. „Ha szeretjük egymást, Isten bennünk él, és szeretete tökéletes lesz bennünk” (1Jn. 4,12). Egyház vezetésében élünk. „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Mk 10,16).

2. Boldogok vagyunk, mert állandóan segít a Mester.

Az igazi kísérő az életúton – az Úr áldotta kenyér. Ez a földi erő. De csak ilyen kenyeret tör a Mester?

a) Kenyeret tör az éhezőknek. A föld éhezőit is táplálja. „Jézus akkor fogta a kenyeret, hálát adott és kiosztotta a letelepülteknek” (Jn 6,11). A lélek vándornépét is eteti. „Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon. Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,50-51).

b) Életet erősítő kegyelmet ad az igényesnek. Ez már az isteni természet vétele. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ez már a Szentlélek küldése és bennünk való lakozása: „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevemben küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26).

Bef.: Igazi társunk az életzarándokúton: a mi Urunk Jézus Krisztus. Nem boldog az ember?...

4. beszéd: Az örök kapuknál nyert boldogság öröme

(Dogmatikus beszéd: Isten a mi örömünk)

Bev.: Mi lehet az ember legnagyobb öröme? Az az igazság, amelyet **magán is** érez az ember. De mikor érezzük ezt?

1. Célba futott a Zsoltáros.

Az életzarándoklás küzdelmet jelent.

a) Fáradtságnak vége. Ez – az első eredmény. Befejeződött – a „gazdálkodás” (Mt 25,14): „Úgy lesz akkor, mint azzal az emberrel, aki idegenbe készült. Összehívta szolgáit s átadta nekik vagyonát...” (Különböző talentumokkal!)

b) A boldogságnak előrerobbanása. Ez azután – az első örömallomás. Jön a számadás. „Jól van, te hűséges, derék szolga! – mondotta neki ura, mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt 25,23). – Még akkor is, ha a földi élet befejezése szomorúnak látszik.

2. Atyai harcok várják a zarándokot.

A „hazatérés” az „ideiglenes otthon” elhagyása.

a) Elhagytuk a földet. A szeretet szálai **látszólag** megszakadtak... Szülők, rokonok, ismerősök, földi tudomány stb.

b) De megnyertük az eget. „Bizony mondom nektek: Senki sem hagyja el otthonát, feleségét, testvéreit, szüleit, gyermekeit Isten országáért, a nélkül, hogy sokkal többet ne kapna ezen a világon, a másvilágon pedig az örök életet” (Lk 18,29-30). És ennek tartalma? Az igazi szeretetnek **örök áradása**, amelyről így ír az apostol: „A remény pedig nem csal meg bennünket, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). **Alakban** pedig így jellemzi: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: Igaza van Faber S.J.-nek: Istenatyánknál a boldogság boldogsága vár.

* *

e) *alcsoport: A fejlődő élet öröme*

1. beszéd: A családi szentély gazdagodásának öröme

(Erkölcsei beszéd: A családi élet örömei)

Bev.: Életszentélyünk a család; milyen örömeket kínál ez a szent fészek?

1. Gyarapodhat földi, anyagi vagyonunk.

Ez lehet:

a) Vagyoni, társadalmi állás, hatalom emelkedése. Ez az átfutó érték. „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak” (Mt 6,19).

b) De lehet **lelki** és **szellemi** tökéletesedés. Ez az igazi érték! „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,20).

2. Gyarapodhat Isten küldötte gyermeknépünk.

Ez már – életgazdagodás. „Aki pedig befogad egy ilyen gyermeket az én nevemben, engem fogad be” (Mt 18,5).

a) Új hajtása az ősi törzsnek... (gyermekáldás). Ez a család öröme, de a Mester jelenléte is!

b) De gyarapodása – Isten örök országának is. – Isten nem teremt többé angyalnépet, hanem az embercsalád népesíti az isteni „örök otthont”.

Bef.: Gazdagodó családi szentélyünk életörömeink igazi forrása.

2. beszéd: A gyermeknép fejlődésének öröme

(Erkölcsei beszéd: A gyermekek okozta öröm)

Bev.: Csak a születés, vagy a fejlődő élet minden mozzanata öröm és boldogság? – Feleletünk kettős.

1. Fejlődhetnek korban és külső szépségben.

a) Ez is kincs.

b) Ez is öröm. Boldog a szülő ennek láttára.

2. De fejlődhetnek lélek gyönyörűségben.

„...az igazak felvillannak, és olyanok, mint a szikra, mely a nádasban tovarapódozik” (Bölcs. 3,7).

a) Ez a kincsek kincse.

b) Ez az örömök öröme. „Akkor az igazak ragyognak majd, mint a nap, Atyjuk országában” (Mt

13,43). – Vonatkozik ez a földi és örök életre.

Bef.: Minden életmozzanat öröm és boldogság.

3. beszéd: A szeretet gyarapodásának öröme

(Erkölcsei beszéd: A gyarapodó szeretet)

Bev.: És a családi élet csak megindulásban öröm és boldogság? Felelet: állandóan az lehet. De mikor?

1. Ha egymásért él a szent közösség.

a) Minden kéz – a közös otthont szolgálja.

b) Minden szív – egymás boldogságát élvezzi.

2. Ha egymásnak ad mindent a szerető család.

a) Öröm az adás.

b) Öröm, mert eredménye végül is szeretet-kapás (Pl. Filemon és Baucis!).

Bef.: Állandóan pergő az élet és állandóan gyarapodó a boldogító szeretet.

4. beszéd: A boldog otthon öröme

(Erkölcsei beszéd: Az „otthon” öröme)

Bev.: Szentély a család, tehát találjon boldogságot a „tűzhely” mellett a család minden tagja. – Miben áll ez?

1. Elégedett a család.

A megindulás ez: szeresd az otthont és dolgozzál érte!

a) Van bőség – a földiekből.

b) Árad a bőség – az égiekből.

2. Boldog a családi együttes.

a) Ünnepnep minden köznapjuk.

b) Mert örök Vendég az égi Uruk.

Bef.: Legyen **otthon** az élet szentélye. Szeresd! „Szent tűzhely” az otthon, amely meleget áraszt szeretetből.

* * *

B/rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

Az „írott liturgia” első csoportja ez. Az itt következő magyarázó beszédvázlatok egészen rövidnek lesznek; mégpedig azért, mert örömet hirdető gondolataik az A/ részben találhatóak. – Itt inkább a közvetlen szöveg rövid magyarázatára szorítkozunk és inkább **újabb beállítási módokra** akarunk példákat adni. –Lássuk most ezeket egyenként.

1. (Introitus) beszéd: Emberélet örömeinek oka

„Örvendezetek Jeruzsálemmel és ujjongjatok felette, mindnyájan, kik szeretettel vagytok iránta; örvendhettek vele nagy örömmel valamennyien, kik siránkoztatok rajta, hogy szophassatok és jóllakhassatok vigasztalásának emléjéből; hogy szürcsölhessetek és gyönyörűséggel teljete el bőséges di-csőségéből” (Iz. 66,10-11).

Bev.: Emberi életünk a földön pereg és egekbe tör.

1. Otthonunk és asztalunk a föld.

„Ádámnak pedig mondá: Mivel hallgattál feleséged szavára s ettél a fáról, amelyről megparancsol-tam, hogy ne egyél, – átkozott legyen a föld munkád alatt: fáradoznak árán egyél abból élted valamennyi napja alatt” (1 Móz. 3,17 – Jelképesen!!).

2. Örök terítékünk az égi Kenyér.

„Angyalok kenyerét ette az ember, eledelt küldött nekik bőséggel” (Zsolt. 77,25).

Bef.: Mindkét célra – **eledel** kell nekünk.

2. (Introitus) beszéd: Vessük ki a szomorúságot szívünkéből

Bev.: Mi lehet ösvágyunk forrása? Biztató tudat:

1. Hiszen velünk az Úr.

„Velünk van a seregek Ura, Jákob Istene van oltalmunkra!” (Zsolt. 45,8).

2. Hiszen táplál az ég Ura.

„Angyalok kenyérét ette az ember, eledelt küldött nekik bőséggel” (Zsolt. 77,25).

Bef.: Mi lehet állandó boldogságunk?...

3. (Introitus) beszéd: Hiszen az Istenhez megyünk

Bev.: Életünk célja hová vezet?

1. Itt – a földi templomába.

a) „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek. Bizony, nagy az én nevem a nemzetek között, – úgymond a seregek Ura” (Mal. 1,11).

b) Áldozatában részesülünk. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. Ott – örök otthonába.

Istenhez térünk.

a) Dicsőítői leszünk. „Örvendeztetek Jeruzsálemmel és ujjongjatok felette, mindnyájan, kik szeretettel vagytok iránta; örvendhettek vele nagy örömmel valamennyien, kik siránkoztatok rajta” (Iz. 66,10).

b) Boldogaivá válunk. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: Életünk boldogsága.

4. (Introitus) beszéd: Erejét kínálja a föld, kegyelmét kínálja az ég

Bev.: Minden aratás – kenyértörésért történik...

1. Töltekezhet a testi ember.

„Majd mondá az Isten: Íme, nektek adtam minden füvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fájának megfelelő magva, hogy eledeletekre legyen” (1Móz. 1,29).

2. Az Űrből táplálkozhat az égi ember.

„Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: De az égi Kenyér – a lélek örök eledelével való telítés miatt osztatik...

*

1. (Oratio) beszéd: Tetteink – kegyeid...

(Erkölcsei beszéd: Ember és Isten kapcsolata)

Bev.: Ha befelé nézünk lelkünkbe, akkor reádöbbenünk, hogy kettős nagy erő dolgozik benne. – Sok bennünk az **emberi**, de döntő az életünkben az **isteni**. – Milyen utat követ az emberi és milyet az isteni?

1. Emberi tettek égbe jutnak – felelősséget hordva.

Ez az ember műve.

a) Cselekedeteink – bűnnel terheltek. „...sövényvel körülvette, a köveket kivette belőle, és szépen beültette; közepén tornyot épített, és sajtót vágott ki benne; és várta, hogy szőlőt hozzon, és vadszőlőt hozott” (Iz. 5,2).

b) Így azután – Isten előtt felelősséget hordoznak. „Az asszonynak pedig mondá: Megsokasítom gyötrelmeidet s terhességed kínjait: fájdalommal szüljed a gyermeket s légy a férj hatalma alatt, az meg

uralkodjék rajtad. – Ádámnak pedig azt mondá: Mivel hallgattál feleséged szavára... átkozott legyen a föld munkád alatt: fáradozások árán egyél abból élted valamennyi napja alatt” (1Móz. 3,16 és 17).

2. Isteni kegyek földre szállnak – bocsánatot hozva.

a) Törlik a bűnöket. „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűnét!” (Jn 1,29).

b) Istenivé nemesítik az emberi lelkeket. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen. Annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

Bef.: Végül mi az eredmény? A felelősségteljes földi – a földhöz láncol, de az égből leszálló – az égbe emel.

*

1. (Graduale) beszéd: Hatalmad eredője – emberek békéje

Bev.: Miből ered az emberek ereje?

1. Mert kenyeret juttatsz mindenkinek.

„Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” (Mt 6,11)

2. Mert lelket táplálsz mindenkiben.

„Írva van: Nem csak kenyérral él az ember, (hanem Istennek minden igéjével)” (Lk 4,4).

Bef.: De az **égi** Kenyér – az ember földi és örök boldogságának záloga.

2. (Graduale) beszéd: Legyen bőség váraidban

Bev.: Isten várának őrsége vagyunk.

1. Bőséges legyen a kenyér.

„És bor vidámítsa az ember szívét; hogy ragyogjon arca olajtól, és kenyér erősítse az ember szívét” (Zsolt. 103,15). „Ifjú voltam, meg is öregedtem. De sohasem láttam az igazat elhagyottan, sem ivadékát kenyeret koldulni” (Zsolt. 36,25).

a. Földi.

b. És égi.

2. Daloló legyen a várőrség.

„Énekelek az Úrnak, amíg élek, zengedezek, Istenemnek, amíg leszek. Legyen kedves előtte beszédem, én pedig az Úrban leljem gyönyörűségem” (Zsolt. 103,33-34).

Bef.: Bőséges tartalék esetén – daloló az őrség.

*

1. (Tractus) beszéd: Hegyek az Úr szolgálói

„Aki az Úrban bíz, olyan, mint a Sion hegye: meg nem inog sohasem, ki ott lakik Jeruzsálemben. Hegyek vannak körülötte, s népét az Úr veszi körül most és mindörökké” (Zsolt. 124,1-2).

Bev.: De ők szolgálják az Istent.

1. Körülveszik őt a hegyek.

„Kinek tekintetére a föld megremeg, s érintésére füstöt vetnek a hegyek” (Zsolt. 103,32).

2. És uralkodik rajtuk az Úr.

„Megalkotta a holdat az idők mutatására, a napot, mely tudja, mikor kell lenyugodnia” (Zsolt. 103,19).

Bef.: A mindenség is Isten hódolatos.

2. (Tractus) beszéd: Sion népe – Isten tartozéka

Bev.: Kik az Istenéi?

1. A szent város házanépe.

2. A szent város környező népe.

Bef.: **Mindenki** az Úr házanépe.

*

1. (Offertorium) beszéd: Jóságos az Isten

„Dicsérjétek az Urat, mert az Úr jó, zengedeztetek nevének, mert kedvességgel van telve... Amit akar, az Úr mindent megtehet égen, földön, tengeren és minden mélységben” (Zsolt. 134,3 és 6).

Bev.: Hol látom Isten jóságát?

1. Földi otthon készítésében.

„Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

a) Paradicsom és minden fája.

b) Földi élet minden terméke (kenyér). „Uram, mily nagyok a te műveid!... Ha megnyitod kezedet, jóllaknak javaiddal mind” (Zsolt. 103,24 és 28).

c) Emberi közösség kapcsolatai. „Ti ne hívassátok magatokat rabbinak, mert egy a ti mesteretek, ti pedig mindnyájan testvérek vagytok” (Mt 23,8).

d) Égi közösség és örök kapcsa. Szentek egyessége.

2. Égi otthon megnyitásában.

„Itt széles és sokat ígérő kapu tárult föl előttem...” (1Kor. 16,9).

a) Ígérte.

b) Elérését is segíti.

c) Megnyitását biztosítja. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54)

Bef.: Íme! Reám nézve is jó az Isten.

2. (Offertorium) beszéd: Édes az Isten

Bev.: A szeretet gyakorlása teszi édessé az életet. – De ugyancsak édessé teszi – a szeretetet gyakorlót is.

1. A föld és ég adományaiban.

„Ha ugyanis egynek bűnbeesése miatt, egy által uralkodott a halál, mennyivel inkább uralkodnak az egy Jézus Krisztus által az életben azok, akik a bőséges kegyelem és a megigazulás ajándékát kapják” (Róm. 5,17).

2. Az életterhek könnyítésében.

„Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüdítlek titeket” (Mt 11,28).

Bef.: „Be jó, be kegyes a szellemed, Uram, mindenekben!” – Ilyen módon édes az Úr.

3. (Offertorium) beszéd: Dicséretet zengjen az ember

Bev.: A hála legyen az ember dala.

1. A tárgyi jók tömegéért.

„Szeretném ugyanis, hogy mindnyájan olyanok legyetek, mint én magam, de hát mindenki saját ajándékát kapta Istentől, egyikilyent, a másik amolyant” (1Kor. 7,7).

2. A léleksegítés ajándékaiért.

„De hála Istennek, hogy, bár a bűnnek szolgálói voltatok, szívből engedelmeskedtetek annak a tanításnak, melyre oktattak” (Róm. 6,17).

Bef.: Mert örömmel teli az élet.

*

1. (Secreta) beszéd: Áldozatunk – újhódásunk

(Erkölcsei beszéd: Az áldozat ereje)

Bev.: Ember és Isten személyes kapcsa. Nemcsak teremtői függésben, hanem örök dinamikai egybetartozandóságban. – Mit tesz az ember, és mit ad az Isten?

1. Áldozatunk füstje hozzád emelkedik.

Ez a kérő áldozat jellege.

a) Élőkért. – „Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót haragosaitokkal és imádkozzatok üldözőitekért és rágalmazóitekért” (Mt 5,44). Most is imádkozunk értük.

b) Holtakért. Mindig bemutatjuk: „Szent és üdvös gondolat tehát a holtakért imádkozni, hogy a bűnöktől feloldassanak” (2Mak. 12,46).

2. És áldozatos lelkünk üdvösséggel gazdagodik.

Ez az Isten kegyének jelentkezése.

a) Elfogadja. „Legyetek állhatatosak és éberek a könyörgésben és hálaadásban” (Kol. 4,2). „Valljátok meg tehát egymásnak bűneiteket és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok. Sokat tehet az igaznak odaadó könyörgése” (Jak. 5,16).

b) Kegyelmet adja. „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 12,9). „Tudjátok meg, hogy az Úr meghallgatja könyörgésedet, ha hűen kitartotok az Úr színe előtt a bójtölésben és az imádságban” (Judit 4,12). „Tudjátok viszont, hogy Isten nem hallgatja meg a bűnösöket. De ha valaki istenfélő és Isten akaratát teljesíti, azt meghallgatja” (Jn 9,31).

Bef.: **Ha ilyen módon gazdagít, akkor teljesen Vele él az ember!**

*

1. (Communio) beszéd: A szent város értékei

„Jeruzsálem városnak épült, pompásan egybeillenek részei. Oda járnak fel a törzsek, az Úr törzsei, Izraelnek törvénye szerint az Úr nevének hálát adni” (Zsolt. 121,3-4).

Bev.: Mi a mi kis falunk legnagyobb értéke?...

1. Az igaz Isten tiszteletének szent helye.

a) Ide siet az ember.

b) Hogy áldozattal tisztelje az Istent. „Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hadd lakjam az Úr házában életemnek minden napján” (Zsolt. 26,4). „A győztest oszloppá teszem Isten templomában, és többé nem távozik onnan. Ráírom Istenem nevét, és Istenem városának nevét, az új Jeruzsálemét, amely az égből, Istentől szállt alá, valamint az én új nevemet” (Jel. 3,12).

2. Az áldozatok kegyeinek szétszórója.

a) Innét szórja kegyeit az Isten.

b) Hogy boldogságot találjon az ember. „Ki az árváknak atyja, özvegyek bírása, Isten az ő szentséges helyén” (Zsolt. 67,6).

Bef.: Az Isten háza, mert itt trónol a világ Ura.

2. (Communio) beszéd: Az ég törvényei

Bev.: Mindent az Isten rendel. – Mit szolgál tehát a föld és ég?

1. Kenyeret adjon a föld.

„És mannat hullatott nekik eledelül, és mennyei kenyeret adott nekik” (Zsolt. 77,24).

a) Az Úr az áldást adó.

b) De az ember a fáradó.

2. Lélekeledelt adjon az ég.

„Nem csak kenyérrel él az ember, hanem igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4).

a) Igényessé tette a lelket az Úr.

b) Szent Testének vételével elégíti a Mester.

Bef.: Végül is – Isten után – embert szolgál a mindenség.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Misztériumod titka

(Erkölcsei beszéd: Isten misztériumának hatása)

Bev.: A Kereszt áldozata – az élet örök titka. A megújuló áldozat – ennek a titoknak folytatása. Az áldozat lélekátalakító ereje pedig ennek a titokzatos ténynek égi eredménye. – Mit adsz tehát égi misztériumodban?

1. Gazdagítod vele lelkünket.

a) Krisztus Urunk megújítja áldozatát. „Ez az én testem, melyet értetek adok... Ez a kehely az új szövetség az én véremlében, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19 és 20).

b) Krisztus Urunk egyénenként telíti lelkünk tartályát. Mindennek ára: „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. Hogy életté teremtsük kegyelmi jószágodat.

Isten fiává kell lennünk! „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

a) Magunkat tegyük megváltott nemzedékké. Krisztus a lehetőséget adta, mi magunk az életté válást adjuk.

b) Magunk is éljük – a megváltott nemzedék életét. De legyen **ilyen** életünk a **földön**. És ilyen lesz a mennyben. „Most megmarad a hit, a remény és a szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet. Törekedjétek a szeretetre” (1Kor. 13,13).

Bef.: Misztérium az élet. Legyen isteni titok – az isteni élet.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra épülő beszédek

Az Evangélium így szól: „Ezután Jézus átkelt a galileai tengeren, Tibériás taván. Nagy tömeg követte, mert látták a betegek művelt csodákat. Jézus fölment egy hegyre s ott leült tanítványaival. Közel volt a húsvét, a zsidók ünnepe. Mikor Jézus körültekintett és látta a hozzátóduló nagy sokaságot, megkérdezte Fülöpöt: „Honnét veszünk kenyeret, hogy legyen mit enniük?” Ezt azért kérdezte, hogy próbára tegye, mert ő maga tudta, mit akar tenni. Fülöp így felelt: „Kétszáz dénár árú kenyér sem elég, hogy csak valami kevés is jusson mindegyiknek.” Egyik tanítványa, András, Simon Péter testvére közbeszólt: „Van itt egy fiú öt árpakenyérrel és két hallal. De mi ez ennyinek?” „Telepítsetek le az embereket!” – szólt Jézus. Azon a helyen sok fű volt. Letelepettek. A férfiak szám szerint mintegy ötezren voltak. Jézus akkor fogta a kenyeret, hálát adott és kiosztotta a letelepülteknek. Ugyanúgy adott a halakból is, amennyit csak akartak. Miután jóllaktak, így szólt tanítványaihoz: „Szedjétek össze a maradékot, hogy el ne vesszen.” Össze is szedték és tizenkét kosarat töltöttek meg az öt árpakenyér maradékából, mely az étkezők után maradt” (Jn 6,1-13).

Ennek tárgyi tartalma: a **kenyérszaporítás**, szétteregethető kérdések sora pedig a következő: beszélni lehetne az **Úr terített asztaláról** és annak **körülményeiről** (ima stb.). Majd szó eshetne a **mindennapi kenyér áldásáról**, továbbá az **Urat kereső emberek lelkületéről** és az **emberek igényeiről** (testi igény, az isteni ige igénye, a lélek Kenyerének igénye).

Különálló beszédek

a) *alcsoport: Legelsőnek két egészen különálló beszédet közlünk*

1. beszéd: Az ég Ura dicsőítőinek terített asztala

(Milyen asztalt terít nekünk az Isten?)

Bev.: A pogány vallások a földanyát, a **Gea** istennőt külön tiszteletben részesítették, mert rónái búzát, lankái gyöngyöző boritalt, hegyek lankái otthonokat, erdői ózondús levegőt kínálnak az embernek. Tanították ezt azért, mert hittel hitték, hogy végül is **mindent az égiek csodája küld** az embernek. – És mi történt a mai Evangélium szövege értelmében a Mester egyszerű tanítványaival? Ezek ígéret hallgattak, tényeket láttak és kettős tanulsággal távoztak... Mesterük tanítását hallgatták, a csodásan

gazdagodott kenyeret törték... Mindezt azért, hogy élvezzék az ég Jóságát. – Azt is mondhatnám: mindezt azért, hogy Isten arcát lássák a csodatevő Mesterben. – Mit kínál számunkra az ég és föld Ura?

1. Lakodalmas ház asztala vár.

Nem szabad feledni, hogy azok is Isten népei, akik az isteni ígék hűséges hallgatása mellett az élet csodakertjének dolgozóivá szegődnek. Mert hiszen mindenkire áll ez a beszéd: „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

a) A paradicsom volt az első **otthon**; ez tehát az Isten terve. – Ne félj az örömkereséstől! Erre teremtett az Isten. Lásd csak: paradicsom az élet kezdete.

b) A munka és uralom a **feladat**; ez is Isten parancsa. Csak arra ügyelj, hogy te légy az uralkodó, és rabszíjra ne fűzzön a világ! Erre int a próféta is mondván: „Te, ki sokat látsz, vajon figyelsz is? Kinek nyitva van a füle, vajon hallasz is?” (Iz. 42,20).

c) Az „arc verejtéke” pedig a földet öntöző **szent harmat**; ez a termés táplálója. Ez is örömré válik, ha sarjadozik nyomán a ringó tábla. A föld azután barázdára nyitja hátát, anyai szeretettel fogadja magába az acélos búzát, majd anyakebléből szökkenti ki a kalászt, és az ember kenyérré dagasztja a finom lisztet. Termeli a gyümölcsöt, otthont az állatnak, és ezt mind eledelül kínálja az embernek. Ilyen bőségben: „A sivatagban cédrust növeszték, akácot, mirtuszt és olajfát; a pusztában fenyőt, szilfát és puszpángot is ülteték...” (Iz. 41,19). Ez csodás szaporítás! A kevésből sok, bőséggel **mindenkinek** léssen. – Hoover szerint: „csak a hulladékot adja nekem New York, és élelmezem Európát” (1919). – Sőt, lakodalmas házzá lesz a világ, mert bőségek bősége az évek őszének hozománya. – És mindennek mi az eredménye? Olyan lelkület kitermelése, amely nyomán felkészülhetünk Isten dicséretére...

2. A természetfeletti élet terítékeként: **Az örök otthon asztala táplál.** Ez a tétel annyit jelent, hogy az ég Ura nemcsak a földi élet asztalához hív minket, hanem teríti azt az asztalt is, amely lélekeledellel táplál bennünket. Mégpedig: **örök életre** táplál! – **Ide** is hív és eledelül kínálja: „Ez az én testem... vegyék és egyék...” – De miért kell ezt a „csoda-Kenyeret” vennünk? Vajon csak életre? Nem! **Örök életet élő élet** teremtésére! A Mester tanítja ezt: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). A samáriai asszonynak is ezt mondja: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz, amelyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14-14). – Vesszük ezt a szent eledelt, és égi eredete istenivé alakítja emberarcunkat. Olyanokká leszünk a földön, hogy **már itt** kiverődik rajtunk a **krisztusi arc**, amelynek kontúrjai örök vonások maradnak üdvözült életünk arculatán. – Miért ígérte tehát ezt a kegyelmet a Mester? Azért, hogy felkészülhessünk Isten arcának viselésére. – De ki jut el ideig? Erre felel a Mester maga: „Bizony, bizony mondom nektek: Aki tanításomat megtartja, halált nem lát sohasem” (Jn 8,51).

Bef.: Kérdezhetnök: mi boldogítja ma a lelkünket e beszéd hallatára? Ambrozia – nektár... Persze, a pogányok szerint. De a pogány gondolat helyét elfoglalja az isteni jóság biztosította égi adomány, amely **földi** és **égi** kenyeret adott számunkra, hogy erejével felfrissülve örök dicsérői legyünk az égi Atyának... Legyen a földön is lelkünk égi eledele az „istení Kenyér” – az örök élet biztosítója!

2. beszéd: A ki gyermek étkezési imája

(Erkölcsi beszéd: Ima – az étkezés előtt)

Bev.: Nálunk az szokásos, hogy így imádkozik a kis gyermek a terített asztalnál: „Aki nekünk ételt adott, annak neve legyen áldott”. – Az a kérdés: kire kérnek áldást az Isten kedves angyalnépének ajkai? Fontos kérdés, mert ezek valóban várhatják a tisztaszívű tisztelők nyomán Isten áldását. „Mily jó az Isten Izraelhez, azokhoz, kik igaz szívűek!” (Zsolt. 72,1). Annyi bizonyos, hogy az égi Atyát tartja áldottnak, de mindenesetre áldottá akarná tenni azokat is, akik **közvetlenül** nyújtják feléje a mindennapi kenyeret. – Kik legyenek tehát ezek az áldottak?

1. Az apa az első.

A kenyérszeletek ugyanis nem növekszenek és nem szakíthatók a „kenyérfáról”. Nagy munka után törhető a ropogós cipő. Szinte hosszú állomásai vannak ennek. Ilyenek:

- a) Ugartörés...
- b) Szántás-vetés...
- c) Aratás-cséplés...

d) Sütés... Izzadságos munka eredménye a mindennapi kenyér. Ennek a csorduló homloknak törülő keze az apai kéz, és így azé az első áldás.

2. Az édesanya a második.

A „kenyér” legtöbbször munkabérben jut a család kezébe. Édesanyai kéz dagasztja, de mindenestre ő töri és osztja. – Valami aránytalanság is van az **osztásban**... Mindig többet és nagyobbat szelő a kés, ha a **gyermeknek** szelnek; vékonyabb a karéj, ha az édesanya fogja harapásra a kezében. – Sohasem lehetett hallani éhen halt gyermekekről, mikor bőségben élt az édesanya... De fordítva igen... Ezekre a kezekre kéri Isten áldását az ártatlan gyermek ajka.

3. Végül áldást mond az ima: **Egek Urának hozzánk leereszkedő áldásáért.**

Mert a kenyérmegjelenés csodáját az édesapa és édesanya munkája mellett az Istenatya gonozza. A földanyánk az Ő alázatos szolgálója, és a kalászt termő szántóföld és a dolgozó földmunkás az Ő cselédje. A harmat, az eső, a napsugár felhőjéből, napjából az Ő teremtett cselédnépének alázatos engedelmisségéből jut a kalászba szökkenő táblára. Ő küldi a kaszások kaszáját, a molnárok malmát, a tüzek parazsát, és így jut azután mindenki asztalára az illatos kenyér, – Övé tehát az áldó ima, mert Tőle az életet adó csoda.

Bef.: Mivel fejezzük be? Az Írásban olvasható szent szöveggel: a gyermekek ajkán csendül a te dicséreted! Fordítsd ezt a szent szöveget így: a gyermekek ajkán keresztül száll tereád, édesapa és édesanya – az ég Atyjának bőséges áldása. – Amit a gyermek kér, azt megadja az égi Atya. – Neveljétek úgy kis gyermekeiteket, hogy naponta esdjék terített asztalnál reátok az ég áldását!

* *

– A most következő (folytatólagos számozású) beszédvázlatok a **természetes kenyeret, az élet igéjének kenyérét, az Oltáriszentség égi Kenyerének** nyújtását akarnák részletesebben magyarázni. – Az első csoport a **könyörületes Mestert** állítja elének. Azt, aki kenyeret ad a föld emberének. Ez tulajdonképpen három részletes elgondolás szerint fejtegethető. Lehet szólni a kenyérről, a kenyeret vároról és a kenyeret adóról. – A második csoport az Isten kinyilatkoztatásának **tanító igéjét** mutatja be. Itt az a gondolat csendítendő: Isten igéje is az ember eledele. – A harmadik csoport pedig az örök élet **szent Eledeléről** szól. Ez az Oltáriszentség értékét érinti és János apostol Evangéliumának 6. fejezetére építi gondolatait. – Nem lehet eléggé ajánlani, hogy aki ezekből a gondolatcsoportokból akar meríteni, nagy szeretettel olvassa át János evangélista 6. fejezetének fenséges szövegét. – De meg kell jegeznünk, hogy az Oltáriszentségről **Úrnapjával** kapcsolatban teljes kidolgozott részeket találhatunk; sőt külön kötetben igen részletesen tárgyaljuk az Oltáriszentséget (e két utóbbinál szó van az áldozatról és az áldozásról). – Lássuk most ezeket az alcsoportokat egyenként.

b) *alcsoport: A mindennapi kenyér – Isten áldása*

Vezető gondolata: a kenyérről – általában...

1. beszéd: A kenyér az ember eledele

Bev.: Mít nem un meg az ember? A kenyeret.

1. Emberi munkával termeli a föld.

„Arcod verejtekével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél...” (1Móz. 3,19).

2. Ízletes harapással fogadja az ember.

„Ki megműveli földjét, jóllakhatik kenyérral” (Péld. 12,11).

Bef.: A föld terméke ez az emberi élet erőforrása.

2. beszéd: „Mindennapi”-nak esdjük

Bev.: A napi erővesztés napi erőfelvételt igényel. – Hogyan van ez?

1. Fogy az erő – használatban.

2. Gyarapítja a kenyér – adományával.

„Mindennapi kenyerteket add meg nekünk ma” (Mt 6,11).

Bef.: Földanyánk mindent pótolni akar...

3. beszéd: Isten áldása mindenkinek biztosítja

Bev.: Bárányaink legelőt, Isten fiai kenyeret kapnak.

1. A termés Isten áldása.

„Hűségét megtartja örökre, igazságot szerez a méltatlanul szenvedőknek, eledelt ad az éhezőknek” (Zsolt. 145,7).

2. A betakarítás Isten kegyelme.

Ezért zeng „Te Deum”-ot a föld népe.

Bef.: Termés után – begyűjtés, begyűjtés után – **kenyársütés** következik...

4. beszéd: Ember többet is kíván

Bev.: De kielégül-e ezzel a kenyérral az ember?

1. Kevés a test eledele.

„Nem csak kenyérral él az ember...” (Mt 4,4).

2. Lélek is eledelt áhítozik.

„... hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3).

Bef.: A test és lelke eledele lesz az emberi élet kiteljesülésének eszköze.

5. beszéd: Égi Kenyeret is törnek neki

Bev.: Az ég Urának földre szállása – az ember táplálása céljából történik... De hogyan megy ez végbe?

1. A lelki élet kenyere az Ige.

„Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

2. A szellemi élet eledele a Szent Kenyér.

„Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,54).

Bef.: Ez a táplálás pedig – az ég Urából való merítésben jelentkezik.

* *

c) *alcsoport: A Mestert kereső ember célja*

Vezető gondolat: a Kenyeret váró ember...

1. beszéd: Keressük a Mestert

Bev.: A hallgató tömeggel mi is Mesterünk köré csoportosulunk.

1. Igényünk az Ég.

„Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2).

2. Keressük az ég Küldöttjét.

„Mikor tehát a nép látta, hogy Jézus és tanítványai már nincsenek ott, beszálltak a bárkába és Kafarnaumba eveztek, hogy megkeressék Jézust” (Jn 6,24).

Bef.: Sejtve sejtjük, hogy Ő az ég Küldöttje és ezért állunk közelébe.

2. beszéd: Kenyeret tör a Mester

Bev.: Testi igényeinket is látja.

1. Részvétellel felénk hajlik a kenyér-keresésben.

2. Szeretettel erőt közöl a kenyér-csodában.

„Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma...” (Mt 6,11).

Bef.: Szeretetével azt is kielégíti.

3. beszéd: Isteni ígét hirdet nekünk a Mester

Bev.: Igéje is eledelünk...

1. Az ég titkait hordozza lelkében a Mester.

„Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik többé...” (Jn 6,35).

2. Tanító szavával csendíti lelkünkbe a Messiás.

„Atyám akarata az, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen” (Jn 6,40).

Bef.: Amit égi Atyjától hoz, azt szavával közli velünk.

* *

d) alcsoport: Kenyeret ad a föld emberének

(Tulajdonképpen az első csoport további kiszélesítése...). A vezető gondolat tehát itt is: a Kenyeret adó Mester.

1. beszéd: Éhezőket lát a Mester

Bev.: Érinteni lehetne azt az igazságot: Mesterünk szeme lélekbe lát, és lélekigényt látó lelke – segítségre siet.

1. Első a kenyér...

Miért?

a) Mert **test** és lélek az ember, tehát táplálendő az ember teste. „Majd mondá az Isten: Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fajának megfelelő magva, hogy eldeltekre legyen (1Móz. 1,29).

b) Mert a **testben** él most a lélek. A lélek háza és érvényesülésének rendes eszköze a test; nélkülözhetetlen eszköze a kenyér. Megemelendő az első, hogy erős legyen a másik!

2. A második ige.

Ez **csak időrendi** sorrend és **nem értékrendi**, mert fontosságban első volna az ige.

a) Az **embert értékelő és értő Mester emberi módon** közeledik embertestvéreihez. Közli az élet igazságait, de csodajellel erősíti szavainak valóságait. Oktat, tanít, példát ad, szenved, részvétet tanúsít...

b) **Csodával** adja a kenyeret, hogy csodás lelkiület bontakozzék ki az igehirdetést befogadó emberi lélekből. „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” (Mt 6,11)...

Bef.: Arra kellene felfigyelni: emberi természete folytán emberi igényeinket is **érzi** az égi Mester.

2. beszéd: Kenyeret töret minden éhezőnek

Bev.: Színezzük a nagytermészetet, amely terített asztalnak minősíthető. – Milyen tehát a felénk forduló égi Atya arca?

1. Igényeinket jóságosan ismerő.

„Így szólt az Úr: Ekként beszéltek, Izrael háza; ismerem én szívetek gondolatait!” /Ez. 11,5/. „Igazságos Isten, te szívek és vesék vizsgálója!” (Zsolt. 7,10).

2. És jóságával életünket telítő.

„Megnyitod kezedet, és betöltesz minden élőt áldásoddal” (Zsolt. 144,16). „Éhezőket tölts be minden jóval...” (Lk 1,53).

Bef.: Idézzük a hegyi beszéd szövegét: „Ne aggódjatok megélhetétek miatt...” (Lk 12,22)...

3. beszéd: Imádsága szövege is „mindennapival” biztat...

Bev.: Ismertessük az „Úr imádságát”, amelyben a Mester jóságosan mondja, hogy a „mindennapi” leleszhető az élet számára.

1. Naponta kell számunkra a föld kenyere.

„Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” (Mt 6,11).

2. Naponta meg is adja nekünk az égi Atya.

Földit és égit – egyaránt (napi asztalunk és napi „oltárunk” kenyerét.

Bef.: Fejtegezzük: napi erőforrásunk az Úr adta „**mindennapi Kenyér**”.

4. beszéd: Mikor elégedett a Mester?

Bev.: Rajzoljuk meg a tanító és **gondoskodó** Mester arcát. Mikor elégedett a Mester arca?

1. Amikor elégedett – a hallgató nép lelke.

Ezt a lelkületet a kenyérbőség biztosítja. – „Jézus akkor fogta a kenyeret, hálát adott és kiosztotta a letelepülteknek” (Jn 6,11).

2. Amikor azután készséges az ige várásra a lélek televénye.

Ezt a kenyérral kielégült embernek kínálja. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

Bef.: Hivatkozunk arra: életünk **minden** igényében **ilyen gondoskodó** az égi Mester!

* *

e) *alcsoport: A „tanító ige”*

1. beszéd: Az ige is – lélekkenyér

Bev.: Így lehetne kezdeni: és az Isten ígéje nem eledel-e? A felelet az Írás szerint megadott, mert „nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3). – Az Úr ígéje azonban lehet **szó** és lehet **isteni Személy**.

1. Táplál minket az isteni ige.

Az Úr ugyanis nem némán visszahúzódó Teremtő, hanem velünk gondolatokat közlő égi Atya.

a) Szavát csendíti – a természet. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20).

b) Szavát csendíti – a kinyilatkoztatás. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

2. Táplál minket – az Úr égi Ígéje.

Mert közvetlen Személyével is kapcsolatban áll velünk az Ige.

a) Írásunk mondja: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

b) És mi halljuk a beszédét: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

3. Végül táplál minket – a Mester Szent teste és Vére.

Természetes tehát, hogy itt – lelki táplálásról van szó.

a) Lelki erőt ad – a földi életben.

b) Lelki alapot biztosít – az isteni örök életben. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Foglalja össze a mondottakat mondván: lelkünk eledeléről is, sőt **tárgyi** szempontból **elsőrendűen** gondoskodik a Mester.

2. beszéd: Ez is égből szállott alá...

Bev.: Az emberi eledel természetét fejtegezzük. Mi a lényege? Isten küldi, föld termeli, és a föld emberét erősíti. – De a **lélekeledel** magasabbrendűsége kézenfekvő. Az Isten küldi, az isteni természet nemesíti, és az örök élet szolgálója. Íme: eredete, lényege és hivatása is **isteni**. – Tárgyalásunk a bevezetés értelmében ismertesse az **égi lélekeledel** értékét.

1. Istentől ered.

Minden lélekszó – Istenatyánk csendítette kinyilatkoztatás.

a) Akár a természetben szól: „Isten dicsőségét beszéljük az egek, és keze művét hirdeti az égből” (Zsolt. 18,2).

b) Akár Isten Személyén át jelentkezik. „Isten titokzatos, elrejtett bölcsességét hirdetjük, melyet az

Isten öröktől fogva előre elrendelt a mi dicsőségünkre” (1Kor. 2,7).

2. Isteni természetből telített.

a) Még ha szó és tanító beszéd is az isteni ige, akkor is az isteni természet kirobbanása és kiáramlása.

b) Még inkább, ha természetfeletti kegyelem vagy maga az Ige jelentkező.

3. Istenhez vezet. Az Isten reánk vonatkozó célja így határozható meg:

a) Ember megszentelésére adja. „A remény pedig nem csal meg bennünket, mert Isten szeretete kiárad szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b) Ember végnélküli életének érvényére kínálja. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Azt is hozzá lehet tenni a bevezetéshez: nemcsak égből szállott alá, hanem égbe emeli az isteni embert. – Égből szállott alá számunkra és égbe emel Isten dicsőségére.

3. beszéd: De hogyan teljesül ez a csodahivatása?

Bev.: Állapítsuk meg: még a földi kenyér erőt adó átalakulása is titokzatos; mennyivel titokzatosabb az égi, lelki eledel átalakító hatása! – De megközelíthető-e ennek a hatásnak belső tartalma és hatása?

1. Életté lesz – lelkünkben...

Az isteni szó elhangzik, és a csodás tett tanúságot tesz. – De mit kell tennünk?

a) Nemcsak halljuk. Az ismeret **csak** életkincs.

b) Hanem szerinte cselekszünk. A tevékenység – életvirágzás. Ez az Isten szándéka bennünk.

2. Teremtő hatalom lésszen egész életünkben.

Hogyan kell ezt érteni?

a) Teremti istenivé – saját életünket. Ez az ég egyéni ajándéka. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

b) Teremti istenivé – mások életét. Ez az élet – sugárzó és szolgáló értéke. „Ti vagytok a világ világossága. A hegyre épült város el nem rejthető” (Mt 5,14).

Bef.: Állapítsuk meg: ha titokzatos is a **mód**, mégis észlelhető a boldogító **eredmény**.

4. beszéd: És mit eredményez Isten országa számára?

Bev.: Kérdezzük, vajon az isteni ígének átalakító hatására is áll-e a mesteri szó: „ég és föld elmúlnak...”

1. Az ige alakította emberi élet végnélküli.

a) Az apostol ezt tanítja: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

b) A Mester állandóan tanítja: „Én vagyok a föltámasztás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,25-26).

2. Az ige teremtette isteni ember az ég Urát örömmel dicséri.

a) Látjuk Őt színről-színre: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12).

b) Dicsőítjük mindörökké. „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt és aki van és aki eljövendő!” (Jel. 4,8).

Bef.: Örömmel és boldogan szögezzük le: az Úr igéje bennünk is örökké élő szent kegyelem.

*

Ezek a beszédvázlatok felépíthetők a következő gondolatokra, hasonlatokra és a következő példákra:

a) A Magvető égi magokat vet, hogy a lélektelevény – végnélküli gabonát teremjen...

b) Minden földi érték mulandó, csak az **istenemberi élet** végnélküli.

c) Példa lehetne **Verne Gy.**: „Délcsillaga” regényének az a gyönyörű beállítása, hogy a sok gyémánt azonnal elveszti értékét, ha gyárilag készíthető a „Délcsillaga” nevezetű óriásgyémánt. – **Alkalmazás:** Csak az Isten kegyelmével végzett emberi munka nemcsak nem rontja az élet értékeit, hanem

megemeli és istenivé magasztosítja.

* *

f) alcsoport: A lelket eltető „Kenyér”

1. beszéd: És az örök élet Kenyere? (Erkölcsei beszéd: Igazi lélektáplálónk)

Bev.: A lelki eledeliek között milyen helyet foglal el az ég Kenyere? Mesterünk ígéri (Jn 6. fej.), Mesterünk szerzi (Lk 22,19-20), és Egyházunk állandóan osztja. – Mi tehát valóságos értéke?

1. Eledele – az élet vándorának. Annyi bizonyos, hogy a **tápláló** kenyér jelleg megmarad. Ha pedig keressük, hogy miben táplál a kenyér, akkor átvitelrel megtaláljuk az égi Kenyér tápláló erejét is. – Így azután világosan leszögezhető:

a) Az eget felé törő vándor – égi Kenyere. Amilyen a cél, olyan az eszköz. – Isteni a cél, isteni a Kenyér.

b) Egek felé törő vándor – hiányzó erejének biztosítása. Csak a **törtetés** követelődik az emberi lélekben, de a **megközelítési lehetősége** az égi Kenyérből származó égi kegyelemnek eredője.

2. Ereje – a lélek harcának.

De ez a Szent Kenyér tápláló hatása mellett – az **előretörő lendületnek forrása**. – Jól tudjuk: küzdelmek sora várja az embert; ennek diadalához kell az isteni erő. – Mit ér valójában ez a Szent Kenyér?

a) Isteni Mesterünk Teste. De amit isteni tanítással így határoz meg a Mester: az emberre vonatkozólag nem lehet más, mint a küzdő ember diadalt biztosító ereje. Amit nem tud meggyőzni az ember, azt győzelemre viszi az Isten.

b) Isteni erővel való töltekezésünk szent jele. Róla mondja az Írás, hogy a belőle étkező ember az orozslán erejével lehetségesen alakít és szűzi életet szülő hatalommá erősít.

Bef.: Van-e boldogítóbb tudat, mint az, hogy az égi Eledel az égi ember földi és örök életének szent tápláléka?!

2. beszéd: Az örök élet előfeltétele (Dogmatikus beszéd: Mit hoz számunkra az égi Eledel?)

Bev.: Szinte titokzatosan érezzük: égi Eledelünk égi életünk alapfeltételéhez tartozik. Emberi sugallatunkat erősíti a Mester szava, amely így szól: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Tegyük most vizsgálat tárgyává: mit végez lelkünkben Krisztus adta égi Eledelünk?

1. Krisztus Teste–Vére erejével telít.

Ennek az eledelnek lényege ez: az Úr Szent Teste a „kenyér szent színe”. Ebből azután az következik:

a) Az Úr Maga száll a lelkünkbe. Ez az első és tárgyi megállapítás, azaz **égi ajándékvétel**.

b) Majd igaz ez is: az emberi lélek telítését szolgálja az Úr alázkodó szeretete. Ez pedig az **emberi lélek megemelésének** szent teljesítése. Isteni szeretetet közöl, hogy isteni legyen az emberi lélek.

2. Az örök élet hordozására képesít.

Az Úr szavai lesznek itt a döntők.

a) Még a tanítványok egy részét is megrendítik. „Ki fogadhatja el?” (Jn 6,61). Nehéz elfogadni a módot, amely a Test és Vér vételéről szól...

b) De a hívő lelkét megindítja. A lélek ugyanis maga súgja: lelki életet, végnélküli életet **csak** isteni **szeretetajándék biztosíthat**. A Mester tanítványai még **nem értik**, de **lélekkel érzik**, hogy a természetfeletti életet csak a természetfeletti Mesterbe való titokzatos kapcsolódás biztosíthatja. – Mi már az Egyház állandó tanítása alapján tudjuk és boldogan hisszük, hogy ez a csodás „Kenyér-vétel” az örök életre képesít. Ezért vesszük – életünk tudatra ébredése pillanatától (elsőáldozás) és vesszük életünk esthajnalán (Útravaló).

Bef.: Lehetősége tehát – örök életünknek, és biztosítója – az Istenhez való érkezésünknek.

3. beszéd: Mit látunk a „kenyérosztásnál”?

(Dogmatikus beszéd: Az áldozás ténye)

Bev.: Templomaink napi szent élményei: az égi Kenyér kiosztása. Ahányan óhajtják, annyian vesznek... De igaz Szt. János fenséges himnuszának szava: „Sum in mille...” Sőt: olyan rendben, ahogyan jönnek... Mintha azt mondaná: **itt** mindenki egyenlő. „És mannat hullatott nekik eledelül, és mennyei kenyeret adott nekik. Angyalok kenyerét ette az ember, eledelt küldött nekik bőséggel” (Zsolt. 77,24-25). – Kérdezzük csak: mit látunk és mit kapunk?

1. Fehér kenyeret látunk...

Az utolsó vacsora ismétlését látjuk.

a) „Vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk 22,19). Ugyanazt látjuk mi is. Búzakenyér – a látható jel és étkezés az emberi vétel.

b) „...megtörte... és adta nekik...” (Lk 22,19). Apostolainak adta. Nekünk is adják. Ez a mi áldozásunk – a „kenyér látása” és Kenyér vétele...

2. De ez-e a lényeg? A felelet ez: **Égiek eledelét vesszük.**

Honnét tudod? Emberi észlelés megtagadja, de a hit erősíti. Elmondhatod:

a) Alapja – a hit. Isteni Mesterünk mondja, és hívő népe lélekkel elfogadja.

b) Isten szava alapján több, mint a tapasztalat (Izsák feláldozása). Ez az ismeret nem az érzékszerveken alapszik, hanem Isten szavára támaszkodik. Isten szava nem téved, és így ember hite sem tévelyeg. – Ha Isten szavát követjük, akkor az igazság igazságát hisszük és éljük.

Bef.: Mit látunk és mit veszünk? Az igazságot – Isten szava alapján így kell fogalmazni: kenyeret látunk és Krisztust veszünk! És mivé leszünk? **Istenivé** válunk.

4. beszéd: „Vegyétek és egyétek...”

(Erkölcsi beszéd: Mikor vesszük az Úr Szent Testét és Vérért?)

Bev.: Az Úr szava nemcsak alapítólevél-szerű parancs, hanem gyakorlatot előíró rendelkezés. – Figyeljük csak életünket és kérdezzük: mikor teszünk eleget az isteni Mester rendelkezésének?

1. Elsőáldozás szent percében.

Életünk élményei – áldozat kíséreték.

a) De a Mester számára való első kaputárás – az élmények élménye. Mert mit hoz? Azt a **tudatot**, hogy Isten belépett hozzám és azt a **tényt**, hogy istenivé lett a természetem. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

b) A tárt kapu kétszárnyra nyitása – állandó köteletség. De ezt a „nyílt kaput” állandóan **így** örömmel, hogy Jézus legyen örök Vendégem.

2. A gyakori áldozás szeretetében.

Urunk jelenléte – állandó birtokbavétel. Itt a gyakori áldozásra kell gondolni.

a) De lehetséges volt – a száműzetés. Bűneink ezt tették.

b) Legyen szent öröm – az újra visszavárás. Megtérő bánatunk ezt biztosítja.

c) Sőt legyen fokozódó öröm – az ismételt látogató jelentkezés. Vágyódó lelkünk ezután epedezik...

3. Az „Útravaló” örömeivel...

Mindig velünk – ez a mi örömünk. És életünk utolsó perceiben? A földön?

a) De hazatérésünk előestéjén is hozzánk siet. Boldog a lelkünk, hogy haláltusánkban mellettünk érezni.

b) És a **hazakísérés** szent munkájában is Atyánk marad. Boldog a lelkünk, hogy utolsó utunk igazi **Ráfaelének** tudjuk. Fontos: az a **Kísérő**, aki az örök **Bíró!**

Bef.: Urunk búcsúvacsorájának szent hagyatéka!... Mi tehát? Önmaga az Úr! Ő velünk maradt a világ végezetéig.

5. beszéd: „Íme a te Anyád”

/Jn 19,27/ (1954.III.28).

Bev.: „Laetare vasárnapon” azt az Evangéliumot olvassuk, amely arról szólva értesít, hogy a nép

királlyá akarja emelni Krisztust. Ő pedig eltűnik előlük és így megtagadja, hogy a földnek királya legyen. Ez azért különös, mert épp a földi királyságot megtagadó napot az Egyház olyan nagy ünnepnek ünnepli, hogy külön rózsaszínű miseruhába öltözteti szolgáját, meg virágdísz is helyeztet az oltárra... Vajon mit akar ez jelenteni? Nem hiszem, hogy messze járok az igazságtól, ha azt mondom: kövesd a földi királyságot megtagadó Krisztust, mert égi királyságot nyerő isteni ember lesz belőled. Ennek pedig, drága jó testvérek, azért van jelentősége, mert az eltűnő Krisztus úgy tűnik ma már fel az emberek előtt, mint akinek végrendelkeznie kellene. Kétségtelenül, amint ma a földi királyságot tagadja meg, a jövő vasárnap pedig – miután megjósolta kinszenvedését és halálát – egészen elrejtőzik az emberek szeme elől. – A mai szentbeszédben azt szeretném, hogy nyomozzuk ki mi, vajon végrendelkezett-e és hagyott-e nekünk is valami ajándékot a mi Urunk Jézus Krisztus. Ha azután megtaláljuk, akkor legyünk olyan boldogok, mint Róma népe volt akkor, amikor Cézár végrendeletét bontották ki és megtalálták azt, hogy minden római polgár pénzadományt, s az egész nép a császár összes vagyonát örökölte. – Ismét kérдем, mi Krisztus végrendelete, amelyben nekem hagyott valamit a Mester? Most nem írást bontok fel, amelyet kézzel jegyeztek, hanem olyan Írást olvasok, amelyet a Szentírás szavaival a Szentlélek sugallatával írtak. A vigasztaló tartalom ez: számotokra is hagyott Krisztus végrendeletet. **Nektek hagyta Krisztus Önmagát és édesanyátokul hagyta Szűz Anyját, az Ő édesanyját.**

1. Ha a végrendelet első tartalmi részét nézem, akkor arra gondolok, drága testvéreim, amiről ugyancsak az Evangéliumban többször olvasok, hogy a Mester olyan időről beszél, amelyben itt hagy bennünket, és nagy szomorúság fogja betölteni lelketeket. „Most elmegyek ahhoz, aki küldött engem. De senki közületek nem kérde tőlem: Hová mégy? hanem, mivel ezeket mondtam, szomorúság tölti el szíveteket” (Jn 16,6). „Rövid idő és már nem láttok engem... mert az Atyához megyek” (Jn 16,16). – Tudja a távozást, tehát valami módon végrendeleti adományt csinál számotokra. Mondja is az utolsó vacsorán: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). És ennek az utolsó vacsorának végrendelkezése a következő módon jegyeztetik pontos magyarázat után az Írásba: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre”. Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremlében, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-20). – Krisztus itt hagyja Önmaga lélektartalmát és azt mondja a tanítványoknak: „Még sok mondanivalóm volna, nem vagytok azonban elég erősek hozzá. De amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra. Nem magától fog szólni, hanem azt mondja majd, amit hall, és a jövődőt fogja hirdetni nektek” (Jn 16,12-13). – A végrendeletnek Önmagát adó gondolatában az első, hogy amit Ő Istenatyjától, Egekből hozott, és amit földi életében hirdetett, mindnyájatoknak örök szent hagyatékul hagyja, hogy ezek életet indító magvetések legyenek. – Aztán tovább megy és a végrendeletének ezt a tartalmi részét így akarja megvalósítani: „Menjétek tehát, tegyétek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében...” (Mt 28,19). Péternek pedig ezt mondja: „Neked adom a mennyország kulcsait. Amit megkötsz a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldasz a földön, a mennyben is föloldott lesz” (Mt 16,19). Majd az apostol együttesnek mondja ezt: „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23). Annak a nagy egységnek, amelyet az apostolain keresztül saját élő testének hirdet, az Egyháznak ezt mondja: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16). És ennek az Egyháznak Feje marad mindörökké. „Mindent lába elé vetett és az egész Egyház fejévé tette őt: ez az ő teste és teljessége, aki mindent mindenbe betölt” (Ef. 1,22). – A végrendelet tartalmilag annyit jelent, hallgass az Egyházra, ha Isten ígését akarod venni, és amit hirdet neked, Istentől vette, és e szerint rendezd életed minden mozzanatát. – És e végrendelet első nagy gondolatcsoportjának a harmadikja ugyancsak a mai Evangéliumban található és végeredményképpen ennyit jelent: nemcsak úgy akarok veletek maradni, hogy Istentől hozott ígéim csengjenek lelketekben, nemcsak Egyházaomon keresztül akarok nálatok maradni, hanem személyes lételemet hozom és **veletek maradtok mindvégig.** – Ha kérdezne valaki, hogyan konkretizálta ezt a veletek maradást, a mai Evangéliumra gondoljatok: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” /Jn 6,51/. – Személyes jelenlétét emberileg látható formában kínálja éltetek eledelévé. Mintha azt mondanám: Krisztus eltávozott a csodás kenyérszaporítás után a királlyá emelés előtt, Krisztus eltávozott a Golgota után minden emberközösség közül, de **veletek maradt lélekincseinek teljességében,** az isteni ígék, az Egyház fejei által mint tanító s látható jel formájában mint élő, éltető Szent Kenyér. Ez a végrendelet első tétele.

2. A végrendeletnek második tétele is van, amely magán a szenvedő Istenfia ajkán cseng a kereszthalálán, a halál perceinek kopogtatása idején. Ez a végrendelet annyit jelent, **nektek hagyom segítőtül Édesanyámat**. Ő Magát adta mint ételedet és kínálja a Szent Szüzet mint édesanyát. Drága testvérek! Akit édesanyai magaslatra emelt az Isten, az jól tudja, hogy mennyi áldozatot hoz azokért, akiket gyermekeinek nevez. Aki imádja az isteni gyermeket, kit az édesanya a földre hozott, az mindig hódoló kézcsókkal járul az édesanyához. Nekem igen komoly vezérférfiú mondotta, aki a protestáns egyháznak vezető embere volt: „én imádom Jézus Krisztust és örök hódoló kézcsókkal tisztelem az édesanyját”. Bölcs beszéd! Népiesen is igaz, mert akárki látogatóba megy ismerőséhez, és a szobában ennek a drága léleknek jó anyját látja, az semmi esetre sem fordít hátat, hanem hozzásiet és kezét csókol neki. De az is igaz, hogy az embernek nincs nagyobb és szentebb valakije, mint az édesanyja, és ha valaki igen nagyot akar valakinek adni, annál nagyobbat nem adhat, mint azt: az én anyám legyen a te anyád. És halljátok csak a végrendelező Krisztust: „Íme a te Anyád!” (Jn 19,27). És tovább fonom a gondolatot: és miben jelentkezik ennek az Isten áldotta Mesternek hangja, belső értéke és tartalma? – Ha földi anyákat adott az Isten, az mindig védelmet nyújtott. Ha Szűz Anyát Jézus ilyenek hagyta, akkor igaz lesz, hogy vezető életem útján az Úr Jézus szent Anyja. Csak egyre figyelmeztet minket: ennek az Édesanyának Simon próféta jövendölést mond és szomorúságot hirdet. És ennek az Édesanyának példája követendő az egyiptomi menekülés útján, azután Galilea poros útjain, és végül a Golgota és a sírba kísérés nehéz ösvényein. Ha valakit az Isten megsegít abban, hogy a szent helyekre is eljut, rá fog döbbsenni arra, hogy Jeruzsálemben két út vezet az ország felé, az egyik északra, a másik délre. Az egyik út, amelyik északra vezet, kényelmes, szép út, míg a délre vezető köves, zezugos és hepehupás. A Hebron felé vezető út rózsaliget és a „Holt tengerbe” torkollik, a másik zezugos, köves út, de a feltámadás szent kápolnájába nyílik. Az egyik út az élők világának a pusztulását hirdeti, a másik a feltámadást. Ennek az Édesanyának az útja dél felé vezetett, tehát ne felejtsetek: akkor vagy **kézen vezetettje** a Szent Szűznek, ha küszködő életedben kemény, harcosszenvedést is vállalni tudó embere vagy az Istennek. – A második végrendeleti adomány másik alpontja annyit jelent, hogy ez a Krisztus, aki Édesanyját édesanyánknak kínálta, bizonyára azért tette, hogy aki az ő életében mindenét Fiának adta, az az örök dicsőségében is minden segítséget embergyermekeinek kínáljon. Az ember tehát úgy tudjon haladni a szentséges Szűzanya nyomdokain, hogy még az ingadozások esetén is bizalommal menjen ahhoz az Édesanyához, aki mindent a földön – a terített asztaltól lelked áldozataig – készségesen kínál, mert így szól a fohásom: „Fiad értem életét adta, nézz rám és légy kegyes és Krisztus szeretetének reám sugárzó jóságából könyörögj és adományozz is”. – Itt olyan helyen vagyunk, ahol kegytemplom közelségét érezzük. Mi, katolikusok szentül hisszük, hogy több kegyhelyen érezhető volt, hogy segített a Szent Szűz. – Hiszük és tudjuk, hogy minket is megsegít sokszor a Szent Szűz. Legyen ez továbbra is egyetemes hitünk, hogy biztos az anyai szeretet, mert ez a halódó Mester végrendelezésének szent következménye. – A földön maradó Istenanyára kötelességszerűen ránehezül az isteni Fiú adta szent feladat. Nagyobb legyen a hited, mert nagy az isteni Fiú adta feladat. Nagyobb legyen a hited, mert nagy az isteni Fiútól az Édesanyára bízott kemény és erőteljes szeretetszolgálat.

Bef.: A végrendeletnek ezt a két pontját így részletekre bontottuk, befejezésül egy kérdés maradt. Kérdés: ha a végrendelező Önmagát hagyta és mindnyájunk Édesanyját adta, miért nem követjük a végrendelet dotáltjait a végrendelező szent szavait? – Egyik híres íróra kell hivatkoznom, aki egy alkalommal megkérdezte pap barátjától: „mit tartasz te az élet útjáról?” A felelet így szólt: „azért nem találják meg és követik az emberek a végrendelező szavát, mert nem tudnak hinni, hogy az Isten előtti koronáztatás tövisszörűrá válva, az égbevittetés a Mater Dolorosa szenvedésére fordulva jelzi a föltámadáshoz vezető segítséget”. Aki a kettőben hinni tud, az rá fog találni a végrendelező Krisztus Személyére és a végrendeletben nekem hagyott Édesanyának drága kezére. Messziről kell megkongatni hívó szavait. Küzdelmes az ember élete Isten tervében, nem napsugárban fürdő emberi nép jelenik meg, hanem harcoss, kemény lelkületben önmagát fejlesztő ember. Jób szerint: „Katonasor az ember élete a földön” (Jób 7,1). Vagyis neked, magadnak magadból kell olyan valakit alakítani, aki méltó a babérért való harcoss elnevezésre. De ez is úgy cseng, hogy a lelkedet dolgozd ki és szakadj el a túlzóan mélyen gyökerét földbe eresztő és csak abból élni akaró embertől! Nyiss területet az „ad astra” törekvésnek, vagyis a magaslatra törő léleknek. – Ha ezeket a szavakat lelkünkbe vessük, idezsong mindnyájunk lelkébe Sík gondolata: ha így keresed Krisztust, rá fogsz döbbsenni, hogy **kézen vezet a Mester**. – Szt. Pál szerint pedig úgy fogsz élni a végrendelező Krisztus erejéből, a végrendelet folytán Anyáddá váló Szűz segítségével, hogy „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem.” (Gal. 2,20). És ha mindennek eredményét várod, akkor Szt. Pállal fejezem be az elhangzott néhány gondola-

tot, mégpedig azzal az isteni igével, amely így hangzik: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljöveteletét” (2Tim. 4,7-8). – De mindezekhez hozzáfűzhető: a földi koronát megtagadtam, a töviskoronát elfogadtam és így várom az égi diadalkoronát. Amen.

* *

g) alcsoport: Diákhortációk

1. beszéd: A lélek felfrissülése

(Erkölcsi beszéd: Az áldozás hatása) (Húsvét előtti lelkigyakorlatos áldozási beszéd)

Bev.: Folytatom az Evangéliumot: eltűnik előlük a tó és reá irányítja a figyelmet a nagy vizek túlsó partjára, hogy azután a népnek figyelmét a lelkiek felé fordítsa. „Kerestek engem, mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok” (Jn 6,26). – De Krisztus lelke tovább néz. Ő nem elégszik meg azzal, hogy pillanatnyi éhséget enyhít. Az Ő hivatása a lélek emelése, a lélek felfrissítése, új erővel való töltése és így munkára képesítése. Ez a szent hivatás nem hagyja pihenni a lelkét, és minden alkalmat ennek a célnak szolgálatában kamatoztatja. – Miként a másik kenyérnek, úgy ennek a Kenyérnek is kettős tulajdonsága van. **Felfrissít és új munkára képesít.**

1. Az égi Kenyér lélekfrissítő erő.

A felfrissülés szükségességét érezzük mindnyájan; természetesen megérezte Krisztus is.

a) Vannak időpontok, melyekben az ember **lelkileg csüggedtnek** érzi magát. Elbágyadt! Miként a lelankadt virág, lekonyítja szirmait. **Elhomályosodnak előtte** azok az **eszmények**, amelyekért küzdött. Éjszaka borul a lelkére, melyben minden csendes és hangtalan. – Ebben a zajtalan, vegetatív életben szünetel a lelki munka. A lelki feszítő erők szétáradtak, a kalapácsok, melyekkel hibákat törtek, rozsdásodnak, a csákányok, melyekkel nemes fémeket, erényeket hoztak felszínre – a sarokban hevernek. Az egész lelki gyártelep zaja, lelkes füttyentése elhalt. A telepből – a munka temetője lett. Mintha azt mondta volna a lélek: non possum! Nem tudok semmit.

b) Ide **új lendület, új munkakedv kell**, mert ellenkező esetben mindent megemészti a rozsdá. Meg kell tudni csendíteni az előretörés dalát, amelynek alapütemét „**ad astra**” diktálja. – Reá kell gondolni a sarkok utasainak elernyedéseire, melyek azonnal új erőre kapnak, amint a diadal lehetőségének kicsi eszköze csillan előttük (egy kis élelem... kis hőmérséklet... vihar csillapulás...). Jól emlékeztek **Hatteras kapitányra**. Jelszava így szól: forward (előre)! Hajójának is ez a neve... De erőinek felfokozását mégis csak a „Porpoise” tartalékainak feltalálása adja. – A mai nap a ti éltetekben is **erőforrás találás**. Jézus –a feltalált erő. Kenyér –a lélek eledele. Az isteni természet vétele a lélekfrissítés gyökere. Így erkölcsi munkába lendülhet az ember. – Áll tehát a mi tételünk: **erkölcsi vonalon ellankadt lelkeket felfrissít az élet Kenyere**. – Természetes, hogy ez nem biológiailag, hanem lelkileg értelmezendő. Még a testi táplálkozás felfrissítő hatása is csak mint tény ismeretes, de az a mód, ahogyan ez történik, ez homály, ez titok. A fáradt arató szerény ebédje után dalolni kezd, s víg szó mellett fogja meg a kaszát. Változás történt benne, de hogyan és miként: az mély titok. – A lelki Kenyér is így hat. A fáradt embert pihentté teszi; a csüggedő ajkán ének csendül, a munkára képtelent új tevékenységre serkenti. Harmatként hull, amely kívülről hat a növényzetre, de csak parányi lyukacsokan beszívódva lesz felfrissítő ereje. Nem láthatók a felszívódást végző kis csövecskék... **A lélek felszívó csövecskéi sem láthatók**. Egy tény van: kitárja a lélek az ő epedő kelyhét, befogadja Krisztust és felfrissülve új tevékenységre képesítve cselekszik.

2. A tápláléktól felfrissült ember azután új munkára lendül.

A táplálkozás nem önmagáért, hanem a jövő munkáért történik.

a) A táplálék energia, melyet kenyér, hús, vitamin alakjában veszünk, de hogy milyen csodával határos biológiai folyamat alakítja vérré, hússá és hővé, az titok marad. A fekete kenyér piros vérré, a fehér tej melegítő hővé, sugárzó erővé válik. Ki hinné, ha nem látná? – Ez a nagy átváltozás a munka érdekében történik. A hő átváltoztatható munkává.

b) A lelki életben is erők működnek: gyarapodás és fogyás jegyeit vesszük észre, amint kisebb vagy nagyobb megfeszülések jelentkeznek. **Munka** a nemes eszmények szerzése, a jónak győzelemre vitele, uralomszerzés az anyag felett, a lemondás a testi örömről a lelkiek miatt. Ez pedig munka és

mint ilyen, erőmegfeszítéssel és fogyasztással jár. – Honnét tehát az új erő? Az élet **nem perpetuum mobile**, mely önmagából merít... Az ember **sem Anteus**, aki a földből veszi lelki erejét is... Az ember **isteni lény**; kaphat **földi erőt a földanyától**, de kap és kizárólagosan égből kap isteni erőt – **égi Atyjától**. – Ez a csodás erőátvitel történik ma. Győzhetünk – az ösztönös erők felett. De ennél is nagyobbat nyerünk, mert – örök életet nyer a lélek. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Tekintsetek ma az égre és hálás szívvel köszönjétek az ég Urával való lélekkapcsolatokat. De éljétek is ezzel a kegyelemmel és legyen **isteni egész éltetek**.

2. beszéd: Az értelmes raktározó

(Erkölcsi beszéd: A kegyelmek értékesítése)

Bev.: Az evangéliumi kis fiúcska vígan mehetett a Krisztus követőkkel, mert nem kellett félnie, hogy elfogy az elege. Gondol a jövőre és eltett magának öt kenyeret és két halat. De eljön az est, letelepszik a többezernyi tömeg, s egyszer csak odalép egy tanítvány a gyermekhez, elveszi kenyerét és halát és így szól a csodálkozó gyermekhez: „a Mesternek kell, Ő kéri tőled!” És odaadta, bár kissé szomorkodik felette, hogy mi lesz most vele. De csoda történik, és jóllakik ő is. – Miben lehet iskola ez a történet?

1. Raktározzon előgondolva az ember!

Minden jeles és komolyan gondolkodó ember, legyen az gyermek, vagy felnőtt férfi, időközönként maga elé állítja a jövőt, megfesti annak sötét, vagy színpompás képét. – Aszerint **raktároz el magának dolgokat**, amint más és más színben látja a távoli jövőt.

a) A jó gazda az aratás után felméri a termést, kiszabja a jövő évi vetőmagot, azt félreteszi, kiszámítja az elhasználandó és eladandó gabona arányát; a gondos kereskedő nap nap után félretesz egy kis összeget, mely mintegy alapul szolgál a jövő kétes kereset idején. – Ugyanezt a nagy felszerelődést végzi Robert **Scott**, a Déli Sark szerencsétlenül járt egyik felfedezője (Amundsen!) és így készül nagy útjára...

b) De az élet nemcsak anyagi dolgok beszerzése és felhasználásának változata. Ezek csak külső keretek, melyek közt szükségképp mozog a **belső**, a tulajdonképpeni **egyéni élet**. Ez az egyéni élet nagy irányelvek alapján fejlődik ki és lesz olyanná, aminővé tenni akarod. Az életre komolyan készülő ember e téren is munkába áll s **raktároz a jövőre**. – Nemcsak a kereteket építi meg, hanem a tartalmat is raktározza! Sőt, előbb gondol a tartalomra. Már ifjú korában fáradozik azon, hogy **életelveket szerezzen** és a megkovácsolt terveket a jövőre raktározza. Ez a munka a fiatalság munkája. – Az élet **elvéven sodra** azután észrevétlenül megérkezik. Észrevétlenül, mert benne élünk addig is. Most **már fel kell használni** az elraktározott dolgokat. Előszedem a fiatal korban szerzett életelveket és kifejleszttem szerintük életemet. Hozzányúlok anyagi dolgaimhoz is és céljaim felhasználására fordítom. Röviden: teremtem saját életemet! – Ha azután az igazi eszközöket keresed, akkor ott fogod találni a lelki táplálkozás, szentáldozások hozta kegyelmi erőket, amelyek rejtett, helyzeti energiaként halmozódik drága lelkedben.

2. De a raktározás nemcsak egyénileg használandó fel.

Ez a lélekszolgálat – szociális vonatkozása.

a) Vannak viszonylataink, barátaink, hozzátartozóink. Felebarátainkkal szemben is nem egy esetben kell velük megosztani a megszerzett és megtakarított dolgokat. – Az egyik nyomorba jut – és felém nyújtja esdő kezét, a gabonamagtárba vezetem... A másik viharokkal küzd az élet tengerén, már-már elsüllyed, ilyenkor a lélekküzdő S.O.S. jeleit fogom fel – élektennámon. Életkedvemem közlöm vele, vigasztalom és megerősítem őt. Az evangéliumi kenyeret és halat, mely nálam az elraktározott dolgokat szimbolizálja, **szívesen osztom meg azzal, akinek nincsenek magtárjai**. Megteszem, mert az esdő ajakban a tanítvány szavaira ismerek: „a Mester kéri...”

b) Azt mondom: szívesen adom. Sőt azt is mondhatnám: **akarattal adom**. Ha fáj is megválnom, megteszem, hisz az Úr kedvéért teszem (színezendő az adakozás gyakorlata!). – De különben sem kell azt hinnem, hogy **kizárólag** másnak teszem. Az evangéliumi fiú lemondott a kenyérről, de ő is kielégített. A **magtárát másokkal megosztóra visszaháramlik adománya** százszorosan. A felebarát hálája, a megsegített imája, a jótettet kegyesen fogadó Krisztus kegyelme ezerszeresen fizet meg minden kenyérszeletet, minden vigasztaló szót. „Százszorosát adom vissza”... Mi még nem igen tehetünk félre nagy vagyont. Néhány fillért igen. Nem is segíthetünk még most nagy dolgokban másokat. De

már most kovácsoljuk a nagy életelveket, sőt talán már készen ott áll arra, hogy szolgálatra álljon. „Macte nova virtute puer, sic itur ad astra”. – Az ilyen feszülő lendületből már adhatunk másnak is! Sokan nem tudnak nemesen cselekedni: sokan igen erős lendülettel hajolnak az aljas felé. – Lám! Most itt van az alkalom! Vedd elő az eltett kenyeret és halat és add át jó tanácsban, lelkes beszédben társaidnak, hogy ennek erejével felizmosodva helyesen tudjanak cselekedni... Ne félj, nem fogy el saját készleted! A használat nem koptatja, sőt erősíti kincseidet. Ha valaki rossz cselekvésre hív, **ne csak te ne** indulj, hanem add át neki lelked nemes tartalmát, s ez talán eltölti az ő lelkét nemes életerőkkel... Nemcsak te nem követted őt, hanem ő követett tégedet végül is. Ez azután örömet okoz. Nem fogod magad megfosztottnak találni, hanem olyanak, aki átadta amije van s mégis hazamenve otthon találta ajándékait. Úgy fogja magát érezni, mint az evangéliumi kisgyerek, aki csodát látott: elvesztette kenyerét és két halát, mégis jóllakva távozott...

Bef.: Raktározd lelked szentélyébe az élet igazi erőit és értékesítsd magad és társaid javára!

3. beszéd: A titokzatos „Kenyér” ereje

(Dogmatikus beszéd: A Szent Kenyér tárgyi és alanyi ereje)

Bev.: Jézus csodája a Tibériás partján csupán egyik **megnyilvánulása szerető lelkének**. Szereti az embert. Résztét érez minden emberi szomorúság felett, minden emberi nyomorúságon. – Kánában ugyanaz a benső érzület vezette, amikor borrá változtatta a vizet, mert szereti az emberi örömet is. – Jairusnál, Lázárnál, Naimban életet adott vissza, mert megesett a szíve a gyászolókon. – A bűnös aszszonynál, Magdolnánál, Péternél a bűnbánókat felemelő szeretet nyilvánul meg benne. Ez az együttérző, szerető lelkület minden cselekedeténél észlelhető. Róla igazán áll: mindent megtesz juhaidért. **Külső csodatettekben is jelentkezett az a láthatatlan erő, mely egész istenemberi hivatását tükrözi.** – Kérdéssé tehető: milyen rejtett erőket közöl bennünk az isteni Kenyér vétele, és hogyan verődik ki hatása egész életünkre?

1. Az Egyház ezt tanítja: istenivé alakítja életünket.

Ennek a belső átalakulásnak **állomásai** vannak. Itt természetesen, felfelé törő állomások következnek.

a) Első állomás – a lélektisztulás. Temetkezésnek is mondhatnám. A múlt temetkezésének. Egyszerű szóval: szentgyónásnak. Hatását és előkészület jellegét az Írással színezhethetném: „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19).

b) Második állomás – az isteni megszentelődés. Lényegét és értelmét a Mester szavaiból magyaráznám (Nikodémus – a Mesternél): „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába. Ami testből születik, az test, de ami lélekből születik, az lélek” (Jn 3,5-6).

c) Harmadik állomás – az isteni természetben való részesezés. Itt Péter apostol szavaival kezdem: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Majd Szt. Pálra hivatkozva mondom: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Valóban mit jelent mindez? Az isteni Szeretetnek olyan kiáradását, amely ifjú lelkek teljes átnemesítését biztosítja.

2. De mikor lesz a mi életünkbe is élő érték ez az isteni kegyelem? A felelet **alanyi feladatot** ír elő mondván: **az ember úgy dolgozzék, hogy isteni erők sugározzanak egész életéből.**

Az isteni ember – a kegyelem tárgyi vétele folytán – égi erőközpont. De milyen erőket hordozó?

a) A tiszta lélek csodaerejét. Ennek alanyi mozzanatai: isteni látás... isteni gondolkodás... isteni cselekvés. Valójában olyan **lelki beállásról** van szó, amely **gyökerzetileg** alakítja át az életet és alanyi bekapcsolódással lendít minden erőfeszítést – az Isten felé. Ennek útját magyarázza a Prédikátor: „Gondolj teremtődre ifjúságod napjain, mielőtt elkövetkeznek a nyomorúságos napok, s eljönnek az esztendő, melyekről azt mondod: nincsenek kedvem szerint!... És visszatér a por a földbe, honnét vétetett, az éltető lehelet pedig visszatér Istenhez, ki adta. Csupa hiúság! úgymond a Prédikátor; minden csak hiúság!” (Préd. 12,1 és 7-8). – Majdnem azt mondanám: **alanyi odafordulás** az örök Sarkcsillag felé és orientáció az örök tájak felé.

b) A győzelmes élet belső hitét. Ez pedig azt akarja mondani, hogy belénk lehelődik az a tudat: Istennel minden lehetséges. Isten velünk van, tehát Vele dolgozva – minden sikert kínál. Még a célbafutás is: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasz-

tom az utolsó napon” (Jn 6,54). Ez is **alanyi behódolás**, mert a hit értelmi behódolás és akarati oda-hajlás.

c) Végül a nemes és lelki cselekvés csodaerejét, a szeretet kegyelmét. A nagy világ anyagi részeit a kohézió, gravitáció köti össze. És a lelkeket? A szeretet örök kapcsa. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). Ezt is kapjuk, ezzel dolgozunk a földön (irgalmasság cselekedetei!) és ebben élünk boldogan – mindörökké. – Így leszünk Krisztushoz hasonlóak a földön. Ő is mindent **szeretetből** cselekedett. De így leszünk boldogok Krisztussal az örök életben. Vele együtt látjuk az Atyát – örök szeretetben.

Bef.: Végül ismételtlen kérdezem: honnét ez az erő? Az Írás szavaival felelek. „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51). Ez teljesíti a Mesternek azt az ígését, amelyet a szamaritánus asszonynak tett mondván: „aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14). – De ez magyarázza a végrendelkező Mester szeretetét, amely így szól: „Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa. „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre. Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szól: „Ez a kehely az új szövetség az én véreben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,18-20).

4. beszéd: A húsvéti szentáldozás parancsa

(Erkölcsi beszéd: A húsvéti szentáldozás törvénye)

Bev.: Amikor az Egyház az évi szentáldozást kötelezőleg írja elő, azt akarja: frissüljön fel az ember, és isteni erőkkkel gazdagodjék a lélek. Aki magától nem igényli ezt a nagy kincset, azt parancssal figyelmezteti ennek keresésére. De ennél tovább nem megy, mert a mesterséges kényszer lelkieknél lehetetlenség és értéktelen. – Ez nekünk is szól! Itt a húsvét, és mi is a szentáldozáshoz fogunk járulni, mert frissek akarunk lenni és új munkához új erőt akarunk szerezni. Kérdés: milyen felfrissülést hozzon nekünk a mai szentáldozás?

1. Az újból való felerősödés kegyét. Ne ijedj meg ettől, hogy az **újból** szót hangsúlyozom. A Mester lelkének fényével nézek reád, amely fény reáutal embervoltunk gyengülésére, és hetvenhét szer elesetség felfrissülését is elrendeli. „Uram, ha vét ellenem testvérem, hányszor kell megbocsátanom? Talán hétszer?” Jézus így felelt: „Nem mondom hétszer, hanem hetvenszer hétszer” (Mt 18,21-22). – És ennek milyen részei vannak?

a) Az újból való belátása – hibáidnak. Jó többször látni, hogy hol volt gyenge a mi lelkünk.

b) Az újból való nekilendülés – az új életnek. Jó nekivágni újból a nagy életnek. „Azt azonban biztosra veszi mindenki, aki téged imád, hogy megkoszorúzott éltét, ha megpróbáltatás érte, és megmen-ted, ha bajba került, ha pedig fenyítést szenvedett, irgalmasságodban lehet része” (Tób. 3,21).

c) Újból való felerősítése – minden nemes cselekedetnek. „...a türelemből kipróbált erény, a kipróbált erényből meg remény sarjad” (Róm. 5,4). Ezt pedig a Krisztus adta kegyelem hozza! – Mindezt **évente** akarja az Egyház, hogy így erős legyen a hívekben az isteni élet. De azután még egy kegyet ad nekünk a húsvéti szentáldozás. Ez pedig így határozható meg:

2. Megadja a hosszas időre szóló kitartás kegyét.

Erről a következőket kell tudni:

a) Véglegesen szeretnénk és kellene a Mesterrel élnünk. „...aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik többé” (Jn 4,15).

b) De a végső kitartás azonban nem emberi biztosság, hanem **külön kegyelem**.

c) Azért kell kérni tehát állandóan annak a meghosszabbodásának égi erejét: „aki állhatatos marad mindvégig, az üdvözül” (Mt 24,13). – Mit hoz mindez? Hozzá nevel és Benne tart a kitartás kegyelemáramában; így azután az isteni szeretet belső kapcsával fűz bennünket az örökké igényelt égi Atyával.

Bef.: Visszatérek az Egyház parancsolatára, amely a húsvéti szentáldozást előírja. Magyarázzatok magatoknak és másoknak is, hogy az örök élet forrásaihoz irányít minket az Egyház, hogy isteni Mesterünk erőiből felfrissüljön az emberi élet.

Beszédláncok

Most azután beszédláncokba fűzzük Krisztus királyságának gondolatait is. Ide iktatható a **Mester királyságának kérdése**, mert trónra akarná emelni a csodásan táplált tömeg. De ugyancsak tétel lehetne az **emberi lélek vágyakozásának** kérdése, amely a Mester tanításával és táplálék nyújtásának segítségével nyer kielégülést. Mégpedig úgy, hogy ezek a „jóllakottak soha többé nem éheznek”. – Utolsó csoportban néhány diákexhortációt közlünk. – Lássuk most ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: Krisztus királysága

Itt azt a gondolatot lehetne fejtegetni: milyen Krisztus királysága?

1. beszéd: Emberek – földi királlyá kiáltják

Bev.: Panem et circenses! Ez volt a pogányok áhítozott szava. Ezek földi királyt vártak.

1. Kenyeret kaptak.

„Kerestetek engem, de nem azért, mert csodát láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllakottok” (Jn 6,26).

2. Királyságot kínálnak.

„Mikor Jézus észrevette, hogy megindulnak feléje, hogy erőszakkal királlyá tegyék, visszavonult a hegyre, egészen egyedül” (Jn 6,15).

Bef.: Zsidók –ezt keresték!

2. beszéd: „Az én országom nem e világból való”

(Jn 18,36).

Bev.: Az égboltozat hatalmas íve maga alá vonja az embercsalád nagy egyetemét.

1. Országom az ég.

„Az én országom azonban nem innen (világból) való” (Jn 18,36).

2. Alattvalóim mindenki, aki él.

Ezért zengem: „Hadd örvendjünk győzelmednek, hadd diadalmaskodjunk Istenünk nevében” (Zsolt. 19,6).

Bef.: Az égbolt jelkép: Isten mindenkit magába záró „házának” szent jelképe.

3. beszéd: Szent Egyháza – föld és ég Királyává avatja

Bev.: Királyság is jelkép. – Gondoskodó szeretetet tételez fel a királyban és engedelmes hódolatot az alattvalóban.

1. A mindenség alkotója.

2. A mindenség uralkodója.

„És tiszta vizet hintek reátok, és megtisztultok minden szennyektől, és minden bálványotoktól megtisztítlak titeket. És új szívet adok nektek, és új lelket adok nektek; elveszem testetekből a kőszívet, és hússzívet adok nektek” (Ez. 36,25-26).

Bef.: Jézus a mi Királyunk. Mártírok kiáltó szavai: Jézus, eljött Jézus Király!

4. beszéd: Az örök trón örökös lélekkirálya

Bev.: Az én lelkem a királyi trón.

1. Lelkem a trón.

„Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

2. Ő a Király!

Itt kiálthatom: „Áldott legyen a király, ki az Úr nevében jön! Békesség a mennyben, dicsőség a magasságban!” (Lk 19,38).

Bef.: Az én Királyom a Mester. Ezért zengjen az ének: „Ujjongjatok Istennek, országok mind, szolgáljátok az Urat örvendezve, járuljatok eléje lelkenedezve!” (Zsolt. 99,2).

*

II. beszédlánc címe: Az emberi élet megtisztulása (Dogmatikai sorozat)

1. beszéd: **Bűnbocsánatot hirdetek!**
2. beszéd: **Bűnbánatot követelek**
3. beszéd: **„Temetem a múltadat”**
4. beszéd: **„Élni segítem isteni életedet”**

X

III. beszédlánc címe: Krisztus tanításának alapfeltételei

Itt azt a gondolatot kellene magyarázni: mi az isteni ige éltető ereje?

1. beszéd: Atyátok az Isten

Bev.: Az isteni Ige mit tanít?

1. Urunk a Teremtőnk.

„Boldog az a nemzet, melynek Istene az Úr, az a nép, melyet tulajdonául kiválasztott!... Az Úr igéje alkotta az egeket, szájának lehellelte minden seregüket” (Zsolt. 32,12 és 6).

2. Atyánk az Istenünk.

„Pater noster...” (Máté 6...).

Bef.: Ez tényleg életváltató szent ige.

2. beszéd: Gyermekei vagytok a megváltás kegyelmével

Bev.: És mi kik vagyunk?

1. Gyermekéivé teremtett.

„Áldjátok Istenünket, ti nemzetek, hallgassátok dicséretének szavát. Ő lelkenek életet ad, és nem hagyja meginogni lábamat... Áldott az Isten, ki imámat el nem vetette, s irgalmasságát tőlem meg nem vont” (Zsolt. 65,8-9 és 20).

2. Fiaivá nemesített.

„Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: Közel az Istenhez!

3. beszéd: Hazavár – a Szent Kenyér erejével

Bev.: Kenyeret ad, hogy zarándokolhassunk.

1. Útravalónk a Szent Kenyér.

2. Életcélunk a magas ég.

„Dicsekedjétek szent nevével, örvendezzék azoknak a szíve, kik az Urat keresik. Keressétek az urat és erejét, keressétek szüntelenül színét” (Zsolt. 104,3-4).

Bef.: Magát adja, hogy égbe juthassunk.

4. beszéd: Otthontok az égi haza

Bev.: Mik vagyunk?

1. Itthon – átvonulók vagyunk.

De az úton bizakodva. „Uram, én erősségem, menedékem és megszabadítóm; én Istenem, segítségem, kibem reménykedem. Oltalmazóm, megmentő szarvam, ki fölemelsz engem” (Zsolt. 17,3)/.

2. Ott – hazatérők leszünk.

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fo-

gunk lakni” (Jn 14,23). Bef.: Mivé leszünk?...

*

IV. beszédlánc címe: Akik sohasem éheznek

Itt az isteni „táplálás” módszereiről és eszközeiről kellene szólni.

1. beszéd: Az Isten tenyerén lakók

Bev.: Milyen a kapcsolatunk égi Atyánkkal?

1. A föld az Isten tenyere.

„Megnyitja tenyerét a szegénynek, és kinyújtja kezét a szűkölködő felé” (Péld. 31,20).

2. Az ember Isten tenyerének lakója.

„Óvj, mint a szemed fényét, jobbod ellenségeivel szemben, nyújts szárnyad árnyékában menedéket nekem” (Zsolt. 16,8).

Bef.: Milyen az ember öröme – erre a kapcsolatra?...

2. beszéd: Az Isten lelkéből táplálkozók

Bev.: Valójában miből él az ember?

1. A teremtés erejéből.

Ezért zengem: „Dicsérjétek az Urat, mert az Úr jó, zengedeztetek nevének, mert kedvességgel van telve... Amit akar az Úr, mindent megtehet égen, földön, tengeren és minden mélységben” (Zsolt. 134,3 és 6).

2. A szeretet kegyelméből.

a) Éltet a földön.

b) Éltet az égben. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Igaz az Írás sava: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

3. beszéd: Az Isten tenyeréből lakmározók

Bev.: Miből élünk a földön?

1. Búzakenyér – a föld emberéé.

Így életünk – földi.

2. Égi kenyér – az ég várományosaié.

Így életünk – égi. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föl-támasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Így táplálkozik „tisza búzával” a föld „galambnépe”.

4. beszéd: Az Isten asztalánál gyülekezők

Bev.: Az oltár asztala minden?...

1. Terített asztal vár az Úr szentélyében.

Ez az oltár. Krisztus vérében való Krisztus testében való

2. Lélekeledelhez telepszik az égi „asztal népe”.

Az áldás kelyhe, melyet megáldunk, ugye részesedés? S a kenyér, melyet megtörünk, ugye részesedés?” (1Kor.10,16).

Bef.: Ennél is több – az égi teríték.

*

– Végül igen szép **misztikus** beszéd-tételek is közölhetők...

V. beszédlánc címe: Tárgyak és személyek

1. beszéd: A kenyerek

Bev.: Minden kenyér Isten adománya.

1. Ember eledele.

Ez a testi eledel. „Majd mondá az Isten: Íme nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fajának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen” (1Móz. 1,29).

2. Az Úr „jelenlétének jele”.

„Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannát ettek a pusztában és mégis meghaltak. Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon. Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,48-51).

Bef.: Az „áldott Kenyér” Urunk Szent teste.

2. beszéd: A halak

Bev.: A hal is Jézushoz tartozandóságunk jelképévé változott. Hogyan?

1. Jézus (ΙΧΘΥΣ) – életjele.

Jézus Krisztus, Isten Fia, Megváltó.

2. Keresztények – ismertető jegye.

Az üldözések idején ismertetőjel.

Bef.: Homokba rajzolja – Krisztus tartozékának hirdet bennünket.

3. beszéd: A kosarak

Bev.: A gyűjtés szent tartályai ezek. – De átvittén emberekre értelmezendők...

1. A választottak jóllaktak.

„Akiiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlókká váljanak Fia képmásához” (Róm. 8,29).

2. A „később érkezők” bővelkednek.

„Talán csak a zsidóké az Isten, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is” (Róm. 3,29).

Bef.: De ezért gyűjtenek, hogy tovább is adhassanak.

4. beszéd: A jóllakottak

Bev.: Felfigyelnek – a sok kenyérré...

1. Próféta – a csodatevő.

„Jézus akkor fogta a kenyeret, hálát adott és kiosztotta a letelepülteknek... Mikor az emberek látták, hogy Jézus csodát művelt, beszélni kezdtek róla egymás közt: „Bizonyosan ez a Próféta, akinek el kell jönnie” (Jn 6,11 és 14).

2. A „Küldött” – „Kenyeret” törő.

„Vita támadt erre a zsidók közt: „Hogyan adhatja ez testét eledelül nekünk?” – mondták” (Jn 6,52).

Bef.: Isten Követének mondják – a kenyeret törőt.

*

VI. beszédlánc címe: A „Mester” imádkozásának módja

1. beszéd: Hála imát mondott

Bev.: Mesterünk hálát ad az Atyának! „Jézus akkor fogta a kenyeret, hálát adott és kiosztotta a letelepülteknek” (Jn 6,11).

1. Az éhezők kielégítése lehetőségéért.

„Miután jóllaktak, így szólt tanítványaihoz: „Szedjétek össze a maradékot, hogy el ne vesszen” (Jn 6,12).

2. Az égi Atya kegyes jóságáért.

„Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál” (Jn 11,41).

Bef.: Ezt tegye a föld embere is!

2. beszéd: Hasonlóképpen a halakból is adott...

Bev.: Mindent Isten nevében!

1. Minden mozdulatért hála az Égnek.

„Adjatok hálát mindenkor, mindenért Urunk Jézus Krisztus nevében Istennek, az Atyának” (Ef. 5,20)

2. Mert minden mozdulatban szerepe van az Istennek.

„Benne mozgunk, élünk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

Bef.: Így minden – Isten kegyelmével!

*

VII. beszédlánc címe: A „tökéletesség”-ről**1. beszéd: Éhezőknek kenyeret**

Bev.: Kell a kenyér!

1. Legyen elég a kenyér.

„Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” (Mt 6,11).

2. Hogy igazi legyen a lélekigény.

„Táplálja őt az élet és az értelem kenyérével, s itatja az üdvös bölcsesség vizével” (Sir. 15,3).

Bef.: Mert **így** igény – a lélek Kenyere.

2. beszéd: Tantum – quantum

Bev.: Célokot kell elérni!

1. Annyit – amennyi elég a testnek.**2. De nem annyit, amennyi romlást hozna a léleknek.**

Bef.: Tartsd az arany szabályt!

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek

A mai vasárnapra szóló Szentlecke szövege így szól: „Az Írásban ugyanis úgy olvassuk, hogy Ábrahámnak két fia volt, egyik a szolgától, a másik a szabad asszonytól. Aki a szolgától való, test szerint született, aki pedig a szabadtól, az ígéret alapján. Ennek képletes értelme van. Ezek az asszonyok a két szövetséget jelentik. Az egyik Sina hegyéről való, és szolgásra szül: Ez Ágár. Ágár ugyanis az Arábiában lévő Sina hegyét jelenti, s a mai Jeruzsálemnek felel meg, amely gyermekeivel együtt rabszolga sorban él. A szabad viszont a magasságbeli Jeruzsálemet jelenti: ez a mi anyánk. Hiszen meg van írva: „Örvendj te magtalan, ki nem szülsz, ujjongj és kiálts, ki fájdalmat nem ismersz, mert több a gyermeke a magányosnak, mint annak, akinek férje van.” Ti pedig, testvéreim, mint Izsák, az ígéret fiai vagytok. De amint akkor a test szerint született üldözte a lélek szerint valót, úgy van most is. Mít is mond az Írás? „Üzd el a szolgát és fiát, mert a szolgáló fia nem örököl a szabad asszony fiával.” Így tehát, testvérek, nem a szolgáló fiai vagyunk, hanem a szabad asszonyé” (Gal. 4,22-31).

Az egész szöveg az Ószövetség törvényének és az Újszövetség tökéletesített törvényeinek színes képben való magyarázata. – Bár a történelmi kép is igen szép beszédteteleket kínál, mi mégis arra a két szövetség törvényeinek gondolataira visszük fejtegetésünket. – A jelképes hasonlatot leginkább öt-

let ébresztésre, illetve példára használjuk.

Különálló beszédek

1. beszéd: A természet rendje is isteni törvény (Isten törvényei)

Bev.: A Teremtő végül is rendelkező. Rendelkező a létezés és rendelkező a fennmaradó tevékenység szempontjából. Mert az apostol szerint: „Ha Krisztus bennetek van, a test ugyan holt a bűn miatt, de a lélek él a megigazulás következtében. Ha pedig bennetek van annak Lelke, aki föltámasztotta Jézust halottaiból, ő, aki Krisztus (Jézust) halottaiból föltámasztotta, életre kelti a ti halandó testeteket is bennetek lakó Lelke által” (Róm. 8,10-11). Az utóbbi: célt és a célratörés módjait jelzi. – De kérdés marad: és az ember életében hogyan észlelhetők Isten rendelkezései?

1. A nagytermészet törvényeinek alárendeltjei vagyunk. Valamiképpen **részei** és **urai** vagyunk a természetnek. – Anyagi a testünk.

Az Egyház tanítása húsvétkor ez: „Porból vagy és porrá leszel”. – De ez is igaz: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28)...

a) Mint **része** a nagytermészetnek – annyiban törvényeinek alárendeltjei vagyunk. Az anyagi élet törvényei (fizikai, élettani törvények) minket is kötnek. Ez érthető. Testi életünk fejlődő vonalai a természet törvényei szerint húzódnak és bontakoznak...

b) Mint **urai** a természetnek, felhasználói vagyunk annak erejének. Ez valóban annyit jelent, hogy leleplezzük és értékesítjük erőit! Az Írás szava: „Határt vet az ember a sötétségnek, és felkutatja mindennek a végét, a homály köveit és a halál árnyékát is” (Jób 28,3). Így azután a Teremtő tervei szerint – a nagymindenség felett ember uralkodik.

2. De lelkünk ereivel szabadon rendelkezünk.

Létünk és élettartalmunk felette áll a nagyvilág kötött szolgaságának.

a) Magunk urai is vagyunk, mint Isten képmásai: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Így az élet **személyei** vagyunk, **akik** cselekszünk!...

b) És Isten törvényeinek **szabad teljesítői, vagy szembezállói** vagyunk. Ez is a személyiség kiváltságának rezultátuma. Azért szól hozzánk az első parancs. Így közvetíti az Írás: „És parancsolá néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17). És azért szól hozzánk Sina hegye és az Isten Egyszülöttje: „Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34).

Bef.: Összefoglalásunk az öröm dala legyen, mert az igazságok igazsága ez: a nagytermészetben és a **mi természetünkben** szóló törvények életünknek irányítói, isteni vezérszállai. – Így értékeljük és ezért készsleges lélekkel kövessük!

2. beszéd: Isten törvénye a születés

(Erkölcsi beszéd: Az élet szent!) (Ez a beszéd is a Szentlecke színes példájának ötleteként léphet elénk)

Bev.: Ahogyan az ember a földre lép, azt a Mindenható szent terve szabályozza. Isteni törvény az élet jelentkezése, így isteni legyen az ember életszolgálat. – Maga ez a rövid utalás is reávezt arra, hogy itt valami szent világról van szó... – Hogyan kell ezt a tételt értelmezni?

1. Szent az élet.

Ez az első felelet és alapcsendülés. Elvi tétel, de egész emberi életünkre kiható. Saját eredetünk és az Isten terve szerint életszolgálat a szentség bélyegét viseli! – Maga az **élet fogalma** is reáutal erre.

a) Isten – élet. Lényege ez: önbíró és önrendelkező. Mégpedig legtökéletesebb szellem teljessége. „Meg is **teremté** az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette... És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,27 és 31). – Így mindent tudó, minden jót akaró és tökéletes boldog öntudatot hordozó.

b) Ember – élet. Alapja: Isten képmása! Lényege ez: önbíró és önrendelkező, de előre törve – **fejlődő**. „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Mégpedig szellemi úton bontakozó. „Inkább gyarapodjatok Urunk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus kegyelmében és ismere-

tében” (2 Pét. 3,18).

2. Szent – az életszolgálat.

Ha szent az élet, akkor szentnek kell lennie az élet szolgálatának is. – Hogyan kell ezt értelmezni? Azt mindenki érti: Isten az élet teremtője. Végeredményben mindenki Tőle és Belőle: minden! De azt is tudjuk:

a) Ember szolgálata – az élet előkészítője. Az a belső érzéshullám az új élet előfutama. A házasság szentsége az élet megszentelője.

b) A Mindenható, a szellemi lélek alkotja. Minden új élet Istentől veszi a lelket. Ezért lesz végül is minden ember – Isten fia (**Gárdonyi** szerint is: a „szent harmadik”).

Bef.: Ha mármost a kettős tételt egybefoglaljuk, akkor meg kell állapítani és le kell szögezni: így lesz az ember – ember fia és Isten fia egyaránt.

3. beszéd: „Sina” hegyének igéi

(Biblikus beszéd: A zsidó nép alaptörvényei)

Bev.: A „választott nép” életét Mózes hirdette és Isten adta törvények szabályozzák (Exodus – Leviticus). – Mit akar a mózesi törvény?

1. Isten embereknek életútját pontozza.

Az Írás igen szépen jelzi, hogy mik az Isten törvényei. Lényegük szerint így osztályozhatók:

a) Vannak – valláserkölcsek. Ezek az ember életét – Isten felé irányítják (Tízparancsolat!)

b) Vannak – szertartások. Ezek az ember kultuszának módozatát közlik és írják elő (áldozatbemutatás stb. törvény).

2. Hogy a választott embereit Isten útjára segítse.

De mi ennek a lényege?

a) Meglátása – az útnak. Ezért – fénypont a törvény. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt. 118,105).

b) Követése az útnak. Ezért – szabad lény az ember. „Bár mindenkitől független voltam, mindenkinek szolgájává lettem, hogy minél többet megnyerjek” (1Kor. 9,19).

Bef.: Isten: **személyes** Atya; ez a személyes ember számára diktált törvény ősi alapja!

* *

Beszédláncok

Itt is több alcsoportba sorolhatók a gondolatfűzések...

a) *alcsoport: A törvények tárgyi értelmezése*

I. beszédlánc címe: Az Isten törvényei

Az egész beszédlánc tárgyát az a kérdés alkothatná: mi az értelme és értéke annak, hogy törvényekben jelentkezik az Isten akarata?

1. beszéd: A törvények értelme

Bev.: A Végtelen akarata nem lehet más, mint törvény.

1. Isten hozza.

„Majd kihirdeté az Úr mindezeket az igéket: Én, az Úr, vagyok a te Istened...” (2Móz. 20,1-2).

2. Minden hódolva fogadja.

„Elméne tehát Mózes és elmondá a népnek az Úr minden igéjét és rendeletét, mire a nép egy szívvel-lélekkel felel: Megtesszük mindazt, amit az Úr mondott” (2Móz. 24,3).

Bef.: A teremtmény nem lehet más, mint hódolatos.

2. beszéd: Az ember számára hozott törvények

Bev.: A személyes Isten – **felfoghatóan** szólt az emberhez.

1. Természetben csengenek.

„Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető (Róm. 1,29-20).

2. Kinyilatkoztatásban hangzanak.

„Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

Bef.: Az ember a személyesen fejlődő teremtmény; ezért a törvény tudatos felfogója és megvalósítója.

3. beszéd: Isten felé kötelező a törtetés

Bev.: Szabad, de felelős lény az ember.

1. Felelőség az ember értéke.

„És parancsola néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16).

2. Isten a „szankciók” végrehajtója.

„Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél” (1 Móz. 3,19).

Bef.: De végső érvény marad az Isten.

4. beszéd: Isten törvénye – a fejlődés feltétele

Bev.: Isten szabad úton indítja az embert.

1. Utat jelöl az Isten.

„Megmutatod az élet útját nekem, színed előtt örömmel töltesz el engem, és jobboldon mindvégig gyönyörűségem leszen” (Zsolt. 15,11).

2. Ezen haladjon az ember!

„Kerültem ajkad igéi szerint az erőszakos utakat” (Zsolt. 16,4).

Bef.: Épp e szabad kibontakozás emeli minden fölé az alakuló embert.

*

II. beszédlánc címe: A mózesi törvények

Ennek a beszédláncnak olyan biblikus háttere volna, amely értelmezni akarná az Ószövetség törvényeit. Az ismeret pedig azért volna fontos, hogy így azután értékesebbnek és tökéletesebbnek lássuk az Újszövetség törvényeit.

1. beszéd: A szolgaság törvénye

Bev.: A Teremtő és emberteremtmény viszonya ilyen az Ószövetségben:

1. Úr az Isten.

„Ím azonban még az éjjel szózatot intéze az Úr Nátánhoz, mondván: „Eredj, s mondd szolgámnak, Dávidnak: Ezt üzeni az Úr...” (2Kir. 7,5).

2. Szolga az ember.

„Uram Isten... áldásod meg is fogja áldani szolgád házát mindörökké” (2Kir. 7,29).

Bef.: Ezért remeg az ember, és uralkodik az Isten.

2. beszéd: A rítus törvénye

Bev.: Az Isten-tisztelet törvényei az Ószövetség szertartásai.

1. Lényegükben is előképek.

Kenyér áldozat. „Melkizedek, Sálem királya pedig kenyeret és bort hozza eléje, mert a fölséges Is-

ten papja volt” (1Móz. 14,18).

2. Így történelmi beteljesülést igényelnek.

Utolsó vacsora. „Nem iszom a szőlő termésből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa” /Lk 22,18/.

Bef.: Lényegük: előkészítenek a krisztusi szertartásokra.

3. beszéd: Az üdvökonómia törvénye

Bev.: Az összes törvény – az üdvösség szolgálatában áll.

1. A hatezeresztendő előkészület.

„Hetven hét van kiszabva népedre és szent városodra, míg megszűnik a törvényszegés és véget ér a bűn, eltöröltetik a gonoszság és örök igazság támad, beteljesedik a látomás és a jövődőlés, és felke-
netik a Szentek Szentje” (Dán. 9,24).

2. Krisztusi beteljesülés.

„Bocsásd el most szolgádat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: Világosságul a pogányok megvilágítására és dicsősé-
gére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32).

Bef.: Végül az összes törvény – Krisztushoz vezet.

4. beszéd: Feloldattak!

Bev.: Szt. Péter látomása – húsevésről. „Közben megéhezett s enni szeretett volna. Mialatt enniva-
lót készítettek számára, elragadtatásba esett. Láta, hogy megnyílik az ég és valami lepedőféle ereszke-
dik le négy csücskénél fogva a földre... Ez háromszor megisméltődött, s végül a tárgy hirtelen föl-
emelkedett az égbe... „Amit az Isten tisztává tett, te ne tartsd tisztátalannak!” (Ap.Csel. 10,11 és 16 és 15).

1. Istennek szabadjai lettünk.

„Ha tehát a fiú tesz szabaddá titeket, valóban szabadok lesztek” (Jn 8,36).

2. Krisztus testvéreivé váltunk.

„Anyám és testvéreim azok, akik Isten igéjét hallgatják és teljesítik” (Lk 8,21).

Bef.: A lélektisztaság törvénye üli diadalát.

*

III. beszédlánc címe: Az Újszövetség törvényei

Ez a beszédlánc az Újszövetség lélek és megszentelődés törvényeit ismerteti.

1. beszéd: A szeretet törvénye

Bev.: A krisztusi főparancs szövege: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. Ez az első parancs. A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mk 12,30-31).

1. A szeretet kapcsa fűzze egybe a személyeket.

„...kipróbált hitetek, mely értékesebb a tűzpróbát kiállott veszendő aragnál, dicséretre, dicsőségre és tiszteletre méltó legyen Jézus Krisztus megjelenésekor. Őt, bár nem láttátok, szeretitek, s mivel most láthatatlanul hisztek benne, kimondhatatlan és megdicsőült örömmel örvendeztek majd, amikor elértek hitetek célját: lelketek üdvösségét” (1Pét. 1,7-9).

2. A szeretet kapcsa fonja örök boldogságba az Isten házanépét.

„Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12).

Bef.: Ennek az egy törvénynek értéke és értelme: **örök.**

2. beszéd: Az áldozat törvénye

Bev.: „Ezt cselekedjétek...” (Lk 22,19).

1. Utolsó vacsora.

Ez az első.

2. Ismétlődő szentmise.

Ez a mindenütt érvényesülő.

Bef.: Ez az Úr tiszta áldozata.

3. beszéd: Az áldozás törvénye

Bev.: Ez már a megszentelődés szertartási tényeinek egyike. Valóban – az áldozatban való részese-
sedés.

1. „Vegyétek és egyétek!”

Ez az isteni természet vétele. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek
révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. A vevőnek pedig „örök élete leszen”.

„Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó
napon” (Jn 6,54).

Bef.: Mindennap osztják, és így mindennapi „Kenyér”.

4. beszéd: A szentségek törvénye

Bev.: Látható jeleken át közli a Mester égi kegyelmét.

1. Mind a hét szentség ezt hozza. Egyház élő tanítása.**2. Minden megszentelődés a kegyelem birtoklása.**

Lásd: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és
Fiú és Szentlélek nevében...” (Mt 28,19).

Bef.: Ezek vétele – Isten szentségi törvénye.

*

IV. beszédlánc címe: Az Egyház törvényei

Ez a beszédlánc a részleges egyházi törvényeket akarná ismertetni. Lényege lenne a fejtegetésben
az a gondolat, hogy az egyetemes törvényeket az Egyház bontja és alkalmazza az élet ezernyi változa-
tára.

1. beszéd: Milyenek ezek lényegükben?

Bev.: Irányt adnak – életutunknak.

1. Parancsolók.

Pozitív parancsok.

2. Tiltók.

Negatív parancsok.

Bef.: Célba segítik életünket. Ezek tehát élettartalmat adók.

2. beszéd: Liturgiaiak

Bev.: De vannak az Isten-tisztelet külső keretét érintők is.

1. Irányítók.

Nem bűn terhe mellett.

2. Kötelezők.

Bűn terhe mellett.

Bef.: Eltérésük alapja: fontosságuk, vagy kisebb jelentőségük.

3. beszéd: Személyeket érintők

Bev.: Személyek szerint is mások és mások...

1. Papok.

Isten világi szolgálói.

2. Szerzetesek.

Isten rendi szolgálói.

3. Világi hívek.

Bef.: Így csak részleteikben kötelező irányítások.

4. beszéd: Felbonthatók

Bev.: Alapjukban emberiek...

1. Egyház hozta.

2. Egyház bontja.

Amit Egyház hozott, azt Egyház bontja (Pl.: böjt törvénye).

Bef.: Így természetüknél fogva: megváltoztathatók.

* *

b)alcsoport: A törvények népe

I. beszédlánc címe: A törvény népe

Ez a beszédlánc itt az Ószövetség népét akarja ismertetni.

1. beszéd: Sina hegye körül gyülekeznek

Bev.: A zsidó nép – a „törvény népe”.

1. Urához fordul.

2. Előtte hódol.

„Azután odaküldé, Izrael fiainak ifjait, hogy mutassanak be egészen elégő áldozatokat s vágjanak békeáldozatokul fiatal bikákat az Úrnak” (2Móz. 24,5).

Bef.: Még későbbi korában is hozzá keményednek.

2. beszéd: Mózes visszatérésére várakoznak

Bev.: Mózes Istentől veszi a törvénytáblát.

1. Várakozó nép várja.

„Felelé Mózes: Hozzám jön a nép, hogy megtudja az Isten ítéletét. ...mondá nekik: Legyetek készen a harmadik napra és feleségeitekhez ne közelítsetek” (2Móz. 18,15 és 19,15).

2. Remegő nép veszi.

„... és mondá Mózesnek: Te szólj hozzánk s meghallgatjuk, ne az Úr szóljon hozzánk, hogy meg ne találjunk halni” (2 Móz. 20,19).

Bef.: Népe Mózesből fogadja Isten szavát.

3. beszéd: Isten parancstábláit veszi

Bev.: A „választott nép” kőtáblákat kap.

1. Reájuk vésődtek Isten parancsai.

„Mondá ekkor az Úr Mózesnek: Ezt mondd Izrael fiainak: Magatok láttátok, hogy az égből szótoltam hozzátok” (2Móz.20,22).

2. Lelkükbe égették a kőtáblák szövegét.

„Szent emberek legyetek előttem: vadállat-ízlelte húsából ne egyetek: a kutyának vessétek” (2Móz. 22,31).

Bef.: A „választott nép” ezekhez igazodik.

4. beszéd: **A törvény szerint hódol az ég Urának**

Bev.: Istenhez fűződik-e ez a nép?

1. Kemény és következetes – külsőségben.

„Jaj nektek farizeusok, írástudók... Ti vak vezetők! Megszűritek a szúnyogot, a tevét meg lenyelitek” (Mt 23,23 és 24).

2. De nem mindig – lelki odafonódásban.

„Szólt továbbá az Úr: Mivel ez a nép szájával közeledik hozzám és ajkával tisztel engem, szíve azonban távol van tőlem, és csak emberi parancsra és tanításra fél engem...” (Iz. 29,13).

Bef.: Pedig Isten törvénye – a lélek szerint teljesítendő.

*

II. beszédlánc címe: Izsák ígéretének népe

Ez a beszédlánc azt fejtegesse, hogy Isten ígérete és segítése biztosítja a törvénytartás lehetőségét. Mintha azt mondanók: Isten törvényét könnyen teljesítheti a „választott nép”.

1. beszéd: Izsák áldással ígéri Isten segítségét

Bev.: Isten közvetve adja áldását.

1. Jákob veszi.

„Adjon néked az Isten az ég harmatából s a föld kövérségéből bőséget a gabonából s borból. Népek szolgáljanak néked s nemzetségek boruljanak eléd: légy ura testvéreidnek s hajoljanak meg előtted anyád fiai; aki átkoz téged, legyen átkozott, s aki áld téged, teljék meg áldással” (1Móz. 27,28-29).

2. Népében tovább viszi.

„Juda: fiatal oroszlán: zsákmányra mégy fel, fiam, s megpihenve lefekszel, mint az oroszlán, sőt mint a nőtény oroszlán: ki keltene fel őt? El nem vétetik a fejedelmi pálca Júdatól, sem a vezér az ő ágyékától, míg el nem jő az Elküldendő, az, akire a népek várnak” (1Móz. 49,9-10).

Bef.: Mindez azért, hogy erős legyen a törvényt tartó nemzedék.

2. beszéd: Jákob áldással telítve indul

Bev.: Jákob erejében jelentkezik Isten ereje.

1. Győzelmes –a küzdelemben.

„Mikor azután egyedül maradt, íme egy férfiú tusakodott vele egész virradatig... Majd mondá neki: Eressz el, mert feljő immár a hajnal. Ő felelé: Nem eresztelek el, míg meg nem áldasz. Erre az mondá: Mi a neved? Ő felelé: Jákob. Erre az mondá: Ne Jákobnak hívjanak ezentúl, hanem Izraelnek: mert ha erős voltál az Istennel szemben, mennyivel inkább fogsz győzedelmeskedni az embereken” (1Móz. 32,24,26-28).

2. Ősi törzs – a megváltásban.

Bef.: Mindenütt kivirágzik az isteni segítség.

3. beszéd: A föld minden áldásával járja útját

Bev.: Földi Kánaán és égi világ – az övé.

1. Övé a földiek bősége.

„Felkele erre Jákob, tevékre tevé gyermekeit és feleségeit és elméne. Elvivé minden vagyonát is, a nyájait is, meg mindenét, amit Mezopotámiában szerzett és atyjához, Izsákhhoz tarta, Kánaán földére” (1Móz. 31,17-18).

2. De benne szunnyad az emberek üdvössége.

„Mi előnye van tehát a zsidóknak? S mi haszna a körülmetélésnek? Minden tekintetben sok. Először is az, hogy Isten rájuk bízta kinyilatkoztatását” (Róm. 3,1-2).

Bef.: És minden hűségességüké.

4. beszéd: Ég igazi áldásának várásával telíti életét

Bev.: Mi Izrael igazi áldása?

1. Várhatja – az élet megváltását.

„Sarja támad Jesszének, ki a népek uralkodójává emelkedik, benne bíznak a pogány nemzetek” (Róm. 15,12).

2. Várhatja – az emberek Megváltóját.

„Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és léssen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke fejedelme” (Iz. 9,6).

Bef.: A Messiást váró – az Úr áldotta lélek.

*

III. beszédlánc címe: Az ütközések népe

Ez a beszédlánc azután a megváltott nép lélekküzdelmeit akarja színezni, hogy reautaljon arra, hogy **most** is lélekharc az **egyéni** diadal ára.

1. beszéd: A „Messiás népének” gyülekezete

Bev.: A megváltott nép is hegy köré gyülekezik.

1. A Kereszt körül.

Ez a történelmi gyülekezés.

2. Az oltár körül.

Ez a jelenkori gyülekezés.

Bef.: A megváltott nép együttesének központja – a **Kálvária**.

2. beszéd: A „választott nép” gyülekezete

Bev.: Hol élte életét a **Golgota után** a „választott nép”?

1. Zsinagógában.

Ezek a zsidók.

2. Diaszporákban. Ezek a megtért zsidók.

Bef.: Felettük eljárt az idő; előttük bezárult a **jeruzsálemi templom**, de tárt maradó a **krisztusi szentély**.

3. beszéd: A keresztények gyülekezete

Bev.: Hol éltek Krisztus népei?

1. Eleinte – a katakombákban.

2. Később – Isten házában.

Bef.: De melyik lelkibb?...

4. beszéd: Üldöztetés a Krisztus népe sorsa

Bev.: Krisztus népe – a szenvedések viselője.

1. Mesterük útja – a Golgota.

2. Tanítványainak útja – a kereszt hordozása.

„Ki fognak zárni a zsinagógákból. Sőt eljön az óra, mikor mindaz, aki megöl titeket, azt hiszi, hogy szolgálatot tesz Istennek” (Jn 16,2). „Az Úr az én világosságom és üdvösségem: kitől kellene félnem? Az Úr oltalmazza életemet; kitől kellene remegnem?” (Zsolt. 16,1).

Bef.: „Nem különb a tanítvány mesterénél, sem a szolgál uránál” (Mt 10,24). Imádkozva – győzünk. „Imádjátok őt, angyalai mind!” (Zsolt. 96,7).

*

IV. beszédlánc: A megváltás népe

Ez a beszédlánc a **külső kötelek lazulásáról** és a **lélek törvényeinek szabadjairól** szólhatna.

1. beszéd: A külső törvények szabadja

Bev.: Külső kötelek-e a törvény?

1. Csengésében külső.

„Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

2. De teljesítésben belső.

„Így szól ugyanis az Írás: „Szentek legyetek, mert én szent vagyok” (1Pét. 1,16).

Bef.: Lélek legyen a törvény! Vezessen a **szeretet**. „Mindenekelőtt tartsatok ki egymás odaadó szeretetében, mert a szeretet sok bűnt eltakar” (1Pét. 4,8).

2. beszéd: A lélektörvények embere

Bev.: A Mester világosan mondja, mit kell tennünk.

1. Átvenni Isten parancsát.

„Mikor eljön a Vigasztaló, akit az Atyától küldök nektek, az Igazság Lelke, aki az Atyától származik, ő tanúságot tesz rólam” (Jn 15,26).

2. És lélekből teljesíteni minden szavát.

„De számot adnak majd annak, aki készen áll, hogy élőt-holtat megítéljen...” (1Pét. 4,5).

Bef.: **Így** él az Isten embere!

3. beszéd: Az Isten-várás áhítózója

Bev.: Minden isteni szóban Istent keres...

1. Égre feszülően figyel az isteni ember.

„Azért mondtam ezeket, hogy mikor eljön az óra, eszetekbe jusson, hogy előre megmondtam nektek. Kezdetben nem mondtam ezeket, hiszen veletek voltam” (Jn 16,4).

2. Hogy szóljon hozzánk az ég Ura, Istene.

„... e végső korszakban Fia által szólt hozzánk (Isten)” (Zsid. 1,2).

Bef.: **Így** birtokba veszik az ég Urát.

4. beszéd: Az „Isten-gyermekség” szabadja Bev.: Szolga, vagy gyermek?

1. Gyermek – a földön.

„Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba, Atya!” (Gal. 4,6).

2. Örökös – az égben.

„Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,17).

Bef.: Így azután a szeretet az örök egybefonódó hatalom.

*

V. beszédlánc címe: A „szent hegyek”

Végül jelképesen is lehetne szólni...

1. beszéd: **Mons Sinai** (Az isteni Törvényhozás hegye)
2. beszéd: **Mons Horeb** (A Kánaánra kitekintés hegye)
3. beszéd: **Mons Tabor** (A Mester színeváltozásának hegye)
4. beszéd: **Mons Calvariae** (Az üdvözítés hegye)
5. beszéd: **Mons Aeternus** (Az örök élet hegye)

*

VI. beszédlánc címe: A kitekintések szent magaslatai

1. beszéd: Látjuk – Isten törvényét
2. beszéd: Látjuk – a Kánaán országát
3. beszéd: Látjuk – Mesterünk isteni vonását
4. beszéd: Látjuk – Üdvözítőnk áldozatos halálát
5. beszéd: Látjuk – Isten igazi országát

*

– **Zárógondolatként** közöljük még azt is, hogy szépen kiszélesíthető volna ez a szent szöveg: „De amint akkor a test szerint született üldözte a lélek szerint valót, úgy van most is” (Gal. 4,29). Mégpediglen olyan formán, hogy beszédlánc fonható a **szenvedélyek tüzének kérdéséről**, majd fokozható a kérdés a **szenvedélyek perzselő** tüzének veszedelmével, továbbá levezethető a **rabláncra fűzött szenvedélyek sorsa**, és végül szintén beszédlánc fűzhető a jó szenvedélyeknek **hősiességre tüzelő erejéről**. – Rövid beosztás ilyen lehetne:

I. beszédlánc címe: A szenvedélyek tüzében

1. beszéd: Szent az Isten tervének lendülete
2. beszéd: Szent szolgálat az életlendület célbafutásában
3. beszéd: Bűn a célszolgálat célá alacsonyítása
  1. Mellézkörej az élvezet.
  2. Kísérete maradjon – az isteni célnak.
4. beszéd: Áldás és büntetés
  1. Áldás kíséri a helyesen élőt.
  2. Büntetés sújtja a visszaélőt.

*

II. beszédlánc címe: A szenvedélyek perzselő tüzében

1. beszéd: Fellobbanása – a paradicsom bűne
2. beszéd: Erősödése – az ember gyengülése
  1. Odahajlásban.
  2. Ismételt gyakorlatban.
3. beszéd: Hatalomra merészkedése – az elvakult időkben
4. beszéd: Imperium erejével – a fékevesztettség szörnyűségében
Bev.: O. Wilde...

*

III. beszédlánc címe: Lánc bilincsébe vert szenvedélyek

1. beszéd: A jól kezelt „higiéncia”
2. beszéd: A jól nevelt „öröm igény”
3. beszéd: A jól nevelt akarat
4. beszéd: De mindez – Isten kegyelmével átítatva

*

IV. beszédlánc címe: A hősiességre tüzelő szenvedély

1. beszéd: **Az élet – tüzes szeretete**
2. beszéd: **Az igazság – lelkes szeretete**
3. beszéd: **A szép izzó – szeretete**
4. beszéd: **A jó – áldozatos szeretete**

* * *